

Dohoda o spolupráci

MIMOŘÁDNÁ NÁVŠTĚVA Z MANNHEIMU. Univerzitu obrany navštívil začátkem února 2005 pan Helmuth H E U M A N, prezident Spolkové akademie pro vojenskou správu a vojenskou techniku v Mannheimu (Bundesakademie fuer Wehrverwaltung und Wehrtechnik), aby s rektorem UO gen. Vojkovským (zastoupen gen. Urbanem) podepsal dohodu o vzájemné spolupráci mezi dvěma školami, jejichž jsou představiteli. Během třídenního pobytu se seznámil s Univerzitou obrany i městem Brnem. K podpisu smlouvy došlo dne 3. 2. 2005 (viz foto). Smlouva zahrnuje oblasti provádění společných kurzů, seminářů a vývoje norem.

-red-

Rektor ocenil statečný čin

čtěte na str. 15

**OHLEDNUTÍ ZA
SURVIVALEM
STR. 4-5**

Studenti letectví promovali – první promoce na UO

více na str. 2

Promoce na Univerzitě obrany

Slavnostní promoci ukončilo své studium 16 studentů Fakulty vojenských technologií Univerzity obrany v Brně v pátek 11. února 2005.

Studenty magisterského studijního programu Letecká a raketová technika při jejich slavnostním aktu pozdravili jak rektor Univerzity obrany brigádní generál doc. Ing. František Vojtkovský, CSc., tak také zástupce velitele společných sil - velitel vzdušných sil – brigádní generál Ing. Ladislav Minařík. Ten ocenil tento jejich studijní úspěch, a upozornil je na nutnost dále se vzdělávat.

„Končíte v období, kdy brzy dojde k přezbrojení na novou leteckou techniku, což znamená, že vaše studia nekončí – i nadále se budete muset učit!“ připomněl promujícím a kromě přání úspěchu v profesním životě je požádal, aby se nenechali odradit některými problémy, které toto přezbrojování mohou doprovázet. Proděkan fakulty vojenských technologií pplk. doc. Robert Jankovych označil tuto promoci za „okamžik, kdy se něco podstatného ve vašem životě uzavírá, a zároveň, kdy se pootevírá obzor neznámé, ale nadějně budoucnosti.“ Vyjádřil své přesvědčení o výborné připravenosti studentů, na jejímž základě se dokáží prosadit nejenom v armádě, ale i v druhé kariéře - v průmyslu, ve vědě a výzkumu, ve státní správě, v soukromém podnikání a také v dalších oblastech lidské činnosti. Nejlépe si v přípravě vedl por. Ing. Ladislav Bartošik, kterému rektor udělil na základě návrhu děkana odměnu - pamětní list a peněžní odměnu za výborné výsledky ve studiu i při státní závěrečné zkoušce.

Ing. Ivana Zbubnová

Den otevřených dveří na 1. a 2. fakultě

Ve čtvrtek 3. února 2005 se konalo druhé kolo Dne otevřených dveří brněnských fakult Univerzity obrany.

První kolo proběhlo již v prosinci, a ukázalo na velký zájem mladých lidí o studium na vojenské vysoké škole. Únorový den otevřených dveří se v počtu zájemců nelišil, obě posluchárny, ve kterých se prezentace školy konaly, praskaly doslova ve švech.

Fakulty na setkání se zájemci představily naši školu, jednotlivé katedry a také upřesnily možnosti studia a letos otevřené obory. Obě fakulty seznámily zájemce s podmínkami studia, požadavky na jednotlivce a otevřeně se hovořilo i o veškerých výhodách či omezeních, které studium přináší. Některé zájemce možná odradila opakovaná slova o vyšší náročnosti studia výměnou za vysokou kvalitu vzdělání zcela odpovídající obdobnému studiu v civilu, kde ovšem studenti náklady svého studia plně hradí a o nějakém pravidelném příjmu se jim ani nezdá. Jiné také možná zaskočila informace o tom, že v případě předčasného odchodu ze studia či armády budou muset hradit veškeré studijní náklady. Naopak příjemně zazněly v uších zájemců slova o závazku armády při nalezení jejich pracovního uplatnění po studiu, bezplatného poskytnutí základního vybavení a ubytování na internátě. Na závěr prezentací dotazy jen přšely,

(Pokračování na str. 12)

Než přijdou promoce

Dříve, než mohl nastat slavný den promoci, čekalo budoucí letce a řidiči letového provozu ještě gró jejich studia - státní závěrečná zkouška. Proběhla ve dnech 31. 1. až 2. 2. 2005.

Komise ve složení předseda doc. Ing. Miroslav JANOŠEK, CSc. a členové prof. Ing. Jaroslav SALGA, CSc. Ing. Petr KAISAR Ing. Antonín CIGÁNEK a Ing. Zdeněk MÜLLER (tajemník) si vyslechla obhajobu sedmnácti diplomových prací a přezkoušela studenty pilotního směru ze stěžejních předmětů – konstrukce a provoz letadel, taktika letectva, metodika bojové přípravy letectva a aerodynamika a mechanika letu. Mohla přitom zaznamenat, že celková úroveň zpracování diplomových prací dosáhla velmi dobré kvality a odráží znalosti diplomantů jak v oblasti konkrétních řešených problémů, tak i v počítačovém způsobu zpracování a prezentace dosažených výsledků.

Podle hodnocení komise nejlepší diplomovou práci předložili a obhájili zejména por. Bc. Jiří SNĚHOTA a por. Bc. Pavel PETROVIČ, kterým komise doporučila udělit odměnu. Mezi nejlepší odpovědi ve zkušební části závěrečných zkoušek patřily odpovědi por. Bc. Ladislava BARTOŠÍKA a opět por. Bc. Jiřího SNĚHOTY. Nejen oni ovšem zazářili, podle sdělení zkušební komise byly prokázány znalosti ze všech předmětů státní závěrečné zkoušky ve většině případů na výborné a velmi dobré úrovni. Jen jeden z přezkušovaných studentů si tuto zkušenost musí na jaře roku 2005 zopakovat. Nejlepším studentem byl na základě studijních výsledků a hodnocení státní závěrečné zkoušky komisí shledán por. Bc. Ladislav BARTOŠÍK.

-iz-

Jak jsem se potkal s bezpečností ČR

Semináře s tímto názvem se již nějakou dobu v nepravidelných intervalech konají na Ústavu strategických studií. Téma je stejné, ale hosté se střídají, a proto je obsah samotného semináře vždy jiný a nepředvídatelný.

Devátého února před posluchače předstoupil RNDr. Petr Zeman, který je čestným členem USS. Posluchačům, mezi kterými byli zájemci z řad studentů a zaměstnanců ÚO, MU Brno a ŘeVD Vyškov, poodhalil řadu věcí ze zákulisí i běžné práce našich bezpečnostních složek. „S bezpečností jsem se setkal vlastně náhodou, nikdy jsem nepomyslel, že bych něco podobného dělal,” přiznával Petr Zeman, původním povoláním biolog.

„Jsem rád, že jsem vystudoval biologii,” říká. „Biologové prý nazírají věci evolučně – a to je dar!” Výhodou je prý systematicčnost a znalost metodologie, které jsou aplikovatelné i na jiné obory lidské činnosti, a proto své vzdělání považuje za velmi přínosné i pro jiná povolání.

Účastníci besedy zajímali také konkrétní případy a historie budování bezpečnostní služby u nás po sametové revoluci. „Byla to velká změna, lidé byli noví, nábořem se dostali i lidé, kteří tam neměli co dělat,” vysvětluje některé omyly a přehmaty z minulé doby, které se dostaly na veřejnost. „Byly to chyby počátku, dnes už by se to stávat nemělo. Podobné aféry se ovšem dějí všude na světě,” dodal a podotkl, že selhání zpravodajských služeb nespočívá v tom, že něco nevědí, ale že někdy říkají to, co nadřizení touží slyšet. „Je tu velká potřeba objektivitv,” zdůrazňuje bývalý ředitel tajné služby, který jako jeden z mála nebyl odvolán, ale odešel ze své funkce skutečně ze zdravotních důvodů v roce 2001.

Problematiku státní bezpečnosti měl „možnost” poznat i z druhé strany jakožto signatář Charty 77. Vězení se mu vyhnulo, ale vyšetřování a stálý dohled ne. Charta 77 měla podle něj charakter jistého ghetta. „Bylo to prostředí neobyčejné tolerance, setkávali se tam lidé naprosto odlišných názorů i vyznání, například lidé jako Petr Uhl a Václav Benda, ale také třeba představitelé undergroundu. Byla to velká škola, seznamovali jsme se s lidmi a s kni-

hami a učili se navzájem naslouchat,” říká Petr Zeman s tím, že dnes už tato ochota naslouchat je na daleko nižší úrovni.

Tenkrát se lidé sdružovali také k četbě samizdatového materiálu a Petr Zeman sám ofotil knihu Josefa Frolíka (vydal Škvorecký) s názvem Špión vypovídá. „Ta spousta čtenářů vyděsila,” komentuje její obsah a účastníci besedy mají možnost si prolístovat její osahané stránky.

Současnost vidí jako změnu role státu z poskytovatele sociálních jistot poskytovatele bezpečnosti. „Je to trend trvalý a dlouhodobý,” říká, a upozorňuje na to, že přichází věk regulací, kontrol na letištích a „zouvání ponožek”. Je to nezbytnost, které se nevyhneme. „Doufám, že práva lidí nebudou omezována, ale některé z nich považují za nadstandard. Za luxusní „právo” považují například právo člověka na anonymní telefonní kartu – člověk má právo na ochranu, soukromí, ale nikoliv na anonymitu,” uvažuje Petr Zeman.

Okřídlené rčení Henryho Kissingera „Neexistují spřátelené zpravodajské služby, ale zpravodajské služby spřátelených zemí”, které zaznělo z publika, doplnil tím, že systém práce, sběru a analýzy zpravodajských dat se vyvíjí a že není potřeba používat metody toho ražení, které by ohrozily spolupráci s jinými zeměmi. O své práci v bezpečnostních složkách řekl, že zdaleka není tak dobrodružná, jak z filmů o špiónech může vyplývat. Těm, kteří by podobnou práci chtěli dělat, ovšem nedoporučuje jako studijní materiál bondovky a podobné knihy. „Jen s mírou,” usmívá se a říká, že příliš nadšení hltači podobných knih obvykle nebývají doporučeni. Studium pro tento obor neexistuje, ale pokud se zájemci chtějí připravit, doporučuje ke čtení zejména historické knihy, tedy studovat detailně historii posledních padesáti let. Věk nehraje roli, je ale ověřeno, že zejména mladý člověk bez životních zkušeností musí být alespoň korigován zralejšími kolegy ve smíšeném kolektivu.

SEMINÁŘ

RNDr. Petr ZEMAN se narodil 3. května 1947.

Je významnou osobností české bezpečnostní komunity. Je signatářem CHARTY 77 a po roce 1989 se aktivně zapojil do činnosti Občanského fóra v Brně.

Od roku 1990 spoluvytvářel novou Bezpečnostní informační službu, nejprve ve strukturách Ministerstva vnitra, později institucionálně samostatnou. Aktivní službu ve prospěch bezpečnosti a obrany ČR završil ve funkci ředitele Úřadu pro zahraniční styky a informace (ÚZSI) v letech 1998 – 2001.

Na Ústavu strategických studií VA v Brně v letech 2001 až 2002 zpracoval řadu studií a podkladů, Byl autorem a hlavním koordinátorem zpracování publikace Česká bezpečnostní terminologie.

Je nositelem Ceny Jaroslava Jandy za významný přínos v oblasti bezpečnostní politiky ČR v roce 2003, udělovanou Bezpečnostní radou státu.

Čestným členem USS byl v roce 2003 RNDr. Petr Zeman jmenován na základě mimořádných zásluh o rozvoj strategických studií pro zajištění obrany a bezpečnosti České republiky na poli porozumění mezi bezpečnostními informačními službami a armádou.

„Dát mladým lidem bez zkušeností předem vysoce odborný speciální výcvik by mohlo být nebezpečné,” odmítá představu výuky odborníků na bezpečnostní službu například na vysoké škole.

Za dostačující považuje kromě znalostí novodobé historie a politiky také právní základy.

-iz-

Závodní výbor ČMOSA informuje:

Po delší přestávce způsobené organizačními změnami se opět naplno rozběhla odborová činnost na UO.

Dne 6.12. 2004 proběhly volby do Závodního výboru ČMOSA a následně proběhla volba předsedy ZV. Novou předsedkyní byla zvolena paní doc. Šárka Sobotková, CSc, místopředsedou se stal pan Lubomír Mrázek, členy ZV dále jsou doc. Ing. Jiří Hanák CSc., p. Blanka Hobzová, RNDr. Šárka Hošková, Ph.D., Bc. Hana Ondráčková, Ing. Roman Nováček Ph.D.

Závodní výbor na svém druhém zasedání ustanovil následující komise:

Pracovní - právní, za jejíž činnost zodpovídají Sobotková a Hanák

Bezpečnosti práce - zodpovídá Nováček

Sport + kultura - zodpovídají Mrázek

Sociální - zodpovídá Hobzová

Bytová - zodpovídá Ondráčková

Mediální - zodpovídá Hošková.

Jednotliví předsedové komisí se aktivně chopili svých povinností a připravili pro své členy hned několik akcí:

4. 2. proběhl reprezentační ples,

20. 2. se chystá lyžařský zájezd do Nového Města na Moravě,

4. 3. 2005 v 19,30 hod Vás zveme na návštěvu divadelního přestavení HAIR na hudební scéně v Městském divadle.

5.3.2005 je v přípravě jednodenní zájezd do termálních lázní v rakouském městečku Laa an der Thaya.

(Podrobnosti o výše uvedených akcích najdete na SLUŽEBNÍM PORTÁLE / ODBORY / AKCE.)

Vzhledem k chystaným personálním změnám na UO připravuje ZV ČMOSA pro své členy přednášku na téma „Zákoník práce v praxi“.

Jedná se o školení z oblasti právní problematiky, např. seznámení zaměstnanců s jejich právy v případech rozvázání pracovního poměru. Školení provede zkušený právník vyslaný UV ČMOSA, který se specializuje na pracovní-právní problematiku a zodpoví i individuální dotazy účastníků. **Předpokládaný termín akce je 6. dubna.** ZV přikládá této akci mimořádný význam, neboť si je vědom nízké úrovně právních znalostí svých členů, které ve svém důsledku vedou k závažným chybám při přebírání výpovědi ze strany zaměstnavatele. Věříme, že svou hojnou účastí podtrhnete důležitost a potřebnost této akce.

Z výše uvedených nabídek je zřejmé, že se ZV snaží svou činností přiblížit k potřebám a zájmům členské základny. Bylo by ale mylné se domnívat, že v tom spatřuje ZV ČMOSA centrum svých aktivit. ZV ČMOSA se ve své činnosti bude snažit, aby odborová práce nebyla hodnocena podle počtu zájezdů, vstupenek či kolekcí, ale o to, aby si všichni občasní zaměstnanci na UO uvědomili, že odbory jsou tu proto, aby hájili jejich oprávněné zájmy, zejména v oblasti pracovní právní. Jen za toto krátké období si nechal ZV zpracovat tři právní expertízy, aby byl odborně připraven na různá jednání a v současné době probíhá právní rozbor námi připravované kolektivní smlouvy tak, aby se stala skutečným hodnotným legislativním dokumentem.

ZV ČMOSA je povinen hájit zájmy všech občanských zaměstnanců, ať jsou či nejsou členy odborů. Toto je oprávněně vnímáno jako velká nespravedlnost, neboť veškeré služby, ať právní či jiné, které jsou ZV vyžadovány, platí pouze odboráři, takže celý problém členství v odborech se posouvá z roviny politické do roviny etické.

Věřím, že nový ZV ČMOSA s Vaší pomocí bude důstojným zástupce občanských zaměstnanců na Univerzitě obrany a svou činností přispěje k vytvoření podmítného a kulturního pracovního prostředí.

Šárka Hošková

O SURVIVALU

ROZHOVOR

s ppprap. Janem Štrbíkem, členem družstva Univerzity obrany na Winter Survivalu 2005

Cestou z Ovčárny pod Pradědem, kde se konal, jako již několikátý rok, Winter Survival 2005, jsem si domluvil krátký rozhovor se studentem Fakulty vojenských technologií ppprap. Janem Štrbíkem – budoucím pilotem, který soutěžil na Survivalu za Univerzitu obrany. Jeho družstvo se umístilo na 12. místě.

Co vás vedlo k účasti na Winter Survivalu?

Loni jsem byl na Survivalu jako náhradník a soutěž se mi moc zalíbila. Řekl jsem si, že by nebylo špatné se jí zúčastnit naplno. Takže za to můžu vlastně já, protože jsem sehnal partu kamarádů a pustili jsme se pilně do trénování.

A proč jste skončili dvanáctí?

Závod nás nemile překvapil a my jsme z toho byli dost zaskočení. Závod totiž předčil naše očekávání, vůbec jsme netušili, jak bude vypadat a vůbec byl těžší, než jsme předpokládali. Já loni vlastně viděl z pozice náhradníka jen to hezké, ale nakonec jsme si každý několikrát sáhli až na dno svých fyzických i duševních sil a hodně jsme se poučili. Navíc jsme měli nové vybavení, které nám způsobovalo jisté nepříjemnosti.

Například...

Například hned první den jsme silně podcenili jídlo a pití. Mysleli jsme si, že to bude rychlý závod, ale místo běžek jsme museli mít skialpinistické lyže, které jsme měli poprvé. U mě se projevila dehydratace, která se umocnila hlubokými mrazy pod -10 °C. Začala se mi točit hlava, dostal jsem slabou horečku, prostě to bylo hrozné. Jsem rád, že jsem tu etapu dojel, protože to bylo pro mě pravé peklo.

A co 2. den - tedy začátek II. etapy? Tam prý byla nejtěžší survivalovinou disciplína Psycho.

Nebyla, alespoň pro nás ne. Jenom jednomu kolegovi z družstva uklouzla hned na začátku noha, což bylo důvodem k jeho diskvalifikaci pro tuto survivalovinu. To byla zkrátka smůla.

Po prvním dni II. etapy jste absolvovali přespání v přírodě. Jak se vám spalo?

Ačkoliv jsme přijeli na určené místo až za tmy, neměli jsme problémy. Uvařili jsme si polévku a čaj, který nás zahřál a pak jsme šli spát.

Co bylo nejobtížnější na pokračování II. etapy další den?

Druhý den druhé etapy byl náročný na naše nohy. I když jsme startovali mezi posledními, tak jsme se sešli s ostatními družstvy na Spidermanovi a Šikmém lanu. Proto jsme tam měli dlouhé čekací doby – až hodinové, takže jsme začali mrznout. K tomu se přidala celková únava.

Jak jste zvládli střelbu ze vzduchovky?

U ní si pořadatelé závodu vymysleli, že podle toho, jak kdo nastřílí, bude běžet trasu navíc. Já sestřelil všechny cíle, takže jsem nemusel běžet, ale někteří smolaři běželi od 300 metrů do jednoho kilometru tam a zpátky. To se podařilo i jednomu členovi našeho družstva, který nenastřílel, takže jsme museli čekat, než dojde na nejbližší kontrolní bod a zpátky.

III. etapa byl štafetový běh.

Každý člen družstva měl červené, modré nebo černé startovní číslo. Každý jel tři kola, přičemž ve druhém kole odházelo granáty na svislý cíl, a po třetím kole předal štafetu. Když dojel třetí člen třetí kola, tak jelo celé družstvo společně a ve druhém kole se postupně vystřídali u hodu granátem.

Na svislé cíle?

Byly to vlastně kruhové terče. Ačkoliv jsme trénovali hod na vodorovný cíl a větší vzdálenost, respektive do branky, tak se nám dařilo a v hodu granátem jsme byli nejlepší. To se samozřejmě promítlo i do celkového hodnocení této etapy: vyhráli jsme. Kupříkladu rakouští závodníci – favorité – naházeli jen čtyři body.

Jací byli rakouští závodníci konkurenti?

Myslím si, že to konkurenti nebyli pro nikoho. Přestože byli ve spoustě věcí dobří, tak kdyby ostatní – včetně nás – neudělali chyby v technických disciplínách, tak jsme na tom úplně stejně. Třeba my jsme byli diskvalifikováni kvůli hloupostem, jako je ono sklouznutí nohy, a kvůli tomu jsme se posunuli hodně dozadu. Taky byl problém v tom, že jsme nemohli jet I. etapu na běžkách. Museli jsme jet, oproti loňskému roku, celou etapu na skialpinistických lyžích. Rakouští závodníci měli vybavení na mnohem lepší úrovni.

Co váš večerní program? Zašli jste si někam posedět a pobavit se?

Kdepak, na to nebyl vůbec čas. Připravovali jsme se na další etapu dlouho do noci a pak se brzo ráno vstávalo. Těch pár hodin spánku se podepsalo na našem výkonu, což bylo hodně znát. Vlastně jsme se nejvíc vyspali venku pod stanem.

Jaké byly vztahy mezi družstvy?

Myslím si, že skvělé. Všichni si vzájemně pomáhali, byla mezi námi skvělá atmosféra. V žádném případě tam nepanovala extrémní rivalita.

A v družstvu?

Ani v družstvu problémy nebyly. Dokonce nebyl ani stabilní vedoucí družstva: vedl vždy ten, kdo zrovna mohl. Vzájemně jsme se povzbuzovali a pomáhali jeden druhému.

(Pokračování na str. 7)

STUDENTSKÁ REDAKCE

Máme tu únor. Do nových 365(až 6) dní jsme každý z nás ostoupili se spoustou dobrých předsevzetí. Budme upřímní a řekněme si: „Snažíme se je vyplnit anebo už postupně odpadají a nastává ta stále stejná, rutinní a tolik známá horečka ošedních dní?“ Velká slova na počátku začínáme nahrazovat menším a menším odhodláním, které se vytrácí do neznáma. A i takhle stokrát omlétá písnička - to, že se rozhodujeme, ale ona touha vytrvat má většinou kratochýlky život.

Máme tu zkouškové období a tudíž bychom se mohli vymlouvat na nedostatek času. Některým z nás se daří a skládají jednu zkoušku za druhou, jiným se může stát, že jim některá zkouška nevyjde. Určitě tato skutečnost zamrzí a dokáže nám znepříjemnit a zprotivit zbytek dne, ba i týdne. Nedejte se!!!

Zcela jistě platí, že každé probuzení a nové jitro nabízí možnost začít znovu. To, co bylo, je pryč! Čisté konto na nové, nepopsané stránce dalšího dne, přináší nepřehledné množství možností, jak věci udělat jinak, nově, neotřele, nečekaně - ale nechýbí ani možnost pokračovat v dobrém, už započatém, nebo snaha bojovat s tím, co se nepovedlo ze dnů minulých. Ta startovní čára, začátek, opravdu ční v každém dni, hned, jak se probudíte!!!

Přeji Vám jen samé úspěchy a spousty chvil, ve kterých nebudou chybět důvody k úsměvu a budete se cítit dobře!!!

-ke-

Naše nová E-mailová schránka:

Studentska.stranka.ListyUnob@seznam.cz

Napište nám!

Tato stránka je vytvářena studenty Univerzity obrany. Jde o vyjádření jejich vlastních názorů a postojů, které se ne vždy musejí shodovat s názory redakce. Příspěvky publikované pod značkou mají svého konkrétního autora, který je vedení redakce znám.

WINTER SURVIVAL: OBTÍŽNÝ ZÁVOD VYHRÁLI RAKOŠANÉ

Od Pradědu se každou chvíli zvedl vítr a hnal do údolí sněhové vločky a s nimi i hodně vlezlé počasí. Muž stojící vysoko na skále jako by to všechno ani nevnímal. Jen se tak trochu přihrbil, zapéroval v kolenou, odrazil se a zavěšený na hrazdě se vrhl dolů ze skály. I on měl štěstí a po opuštění hrazdy přistál ve vertikálně napnuté síti. Poté po ní vyšplhal nahoru a ladně slanil na zem. Za bezchybné zvládnutí jedné z nejtěžších disciplín jedenáctého ročníku mezinárodního Mistrovství Armády České republiky v zimním přírodním víceboji Winter Survival 2005 označované jako Spiderman sklídil od svých kolegů z družstva bouřlivý potlesk.

Multisportovní závody jsou populární a v médiích se s nimi setkáme poměrně často. Tento Winter Survival je ale poněkud odlišný. Čtyřdenní soutěž totiž pořádá Univerzita obrany Brno ve spolupráci s velením armády a je nejtěžším sportovním kláním zimní sezóny v podmínkách Armády ČR. Jde o vytrvalostní víceboj simulující činnost vojenských hlídek v neznámém zimním horském terénu. Soutěží tříčlenná družstva, která se musejí vypořádat s náročnými disciplínami a prokázat víc než jen fyzickou zdatnost a výdrž. Tak jako u jiných závodů tohoto typu často záleží na vynalézavosti a vtipu, schopnosti improvizovat.

Koncem ledna se do nejvyšších moravskoslezských hor Jeseníků sjeli zástupci armád ze čtyř evropských zemí. Na start 11. ročníku vytrvalostního závodu, který v podstatě patří do skupiny extrémních „outdoor“ sportů, nastoupilo osmnáct armádních týmů z Německa, Rakouska, Belgie a Česka. Samozřejmě nejpočetnější zastoupení měla česká armáda – celkem 15 družstev. Pět družstev byly reprezentovány společně síly, čtyřmi družstvy síly podpory a výcviku, vojenské školy vyslaly rovněž čtyři týmy a po jednom družstvu byla zastoupena Vojenská policie a Hradní stráž. Ze zahraniční se původně očekávala účast pěti týmů, ale do Jeseníků nakonec nedorazili zástupci armád

z Velké Británie a Slovenska.

Letošní závod byl opravdovou a všestrannou zkouškou, protože v průběhu soutěže zima v Jeseníkách byla skutečně ukázková. Na hřebenech byly obří sněhové návěje, sněhová pokrývka se i ve volném terénu blížila půldruhému metru, mrzlo, sněžilo a vál ostrý vítr. Obtížnost disciplín byla srovnatelná s minulými ročníky, ale umocňovaly ji právě podmínky ve volné přírodě.

První den soutěže byl vlastně zahřívacím kolem a představoval dvaadvacet kilometrů dlouhou lyžařskou etapu. Úkolem hlídek bylo projet šest různě dlouhých sjezdových úseků v co nejkratším čase, přičemž jednotlivé úseky byly proloženy několikakilometrovými přesuny do kopce nebo po rovině. Trasa první etapy letos vedla přímo z vrcholu nejvyšší hory Pradědu (1491 m) kolem chaty Švýcárna, dále přes Červenohorské sedlo (1013 m), Vřesovou studánku (1144 m), Keprník (1423 m) a Šerák (1351 m) do cíle v Ramzové (728 m).

Jestliže si armádní víceboj Winter Survival vydobyl nálepku extrémní závod, pak dvojnásobně platí takové označení pro hlavní, v pořadí druhou etapu. Po dobu dvou dnů nesměla družstva přijmout cizí pomoc, jinak je čekala diskvalifikace. Vstávalo se ještě za tmy, krátce po páté hodině. Už v sedm hodin startoval orientační závod s určenými technickými disciplínami. Každý člen nesl na zádech

povinnou výbavu, v níž nesměl chybět například spacák, stan, vařič, horolezecké pomůcky, sněžnice, náhradní oblečení a strava. Vše vážilo skoro dvacet kilogramů. Družstva měla k dispozici jen buzolu a vojenskou mapu bez vyznačených nových lesních cest.

Závodníky čekaly mnohakilometrové přesuny členitým terénem, lezení po skalách, překonávání říční rokle, střelba ze samopalu a vzduchovky, manipulace s těžkým břemenem ve sněhu, přespání ve volné přírodě a praktické úkoly spojené se zkouškou psychické odolnosti. Časový limit pro každý den byl dvanáct hodin. Za plnění disciplín hlídka sbíraly cenné body potřebné do konečného součtu. Za dva dny družstva zvládla na lyžích a sněžnicích více jak 60 kilometrů.

Zvolil nejkratší a nejpřímější trasu přes hřebeny Hrubého Jeseníku neznamená být nejrychlejší. Často je lepší raději uplatnit carvingové lyže a ujet pár kilometrů navíc po vrstevnici, než se brodit v hlubokém sněhu napříč roklemi. Ani ne půldruhého metru dlouhé carvingové lyže se hodí jak pro běh, tak i pro sjezd. Stačí na ně navléci tulení pásy a dobře se s nimi stoupá na sněhu i do prudkého svahu. Jejich délka a váha přitom vojáky příliš nezatěžuje při přenašeni na úsecích, kde je nutné použít sněžnice.

Co se týče letošních disciplín, tak za nejtěžší je možné označit lezecké disciplíny. Vedle již zmíněného pavoučího muže to dále bylo stanoviště se šikmým lanem. Po šikmém lanu, které bylo nataženo ze skály do koruny stromu (vzdálenost cca 25 m), jeden člen hlídky sjel, aby na konci sebral kontrolu. Při sběru dané kontroly si ovšem musel zapa-

(Pokračování na str. 10)

EDVARD BENEŠ A JEHO POJETÍ POLITICKÉ KULTURY

Z bohatého myšlenkového odkazu Edvarda Beneše chceme připomenout vystoupení přednesené 22. ledna 1932 v úzkém kruhu pražských funkcionářů národně socialistické strany. Projev nazvaný „Boj o vyšší politickou kulturu národa“ má výrazné politicky účelové a funkční zaměření a zároveň oslovuje nás současníky. (Srv. Boj o vyšší politickou kulturu národa. Řeč Dr. Edvarda Beneše na přátelském večeru důvěrníků Velké Prahy Československé strany národně socialistické dne 22. ledna 1932. Praha 1932).

Úvodní část je vlastně zdůvodněním, proč se Edvard Beneš rozhodl akceptovat požadavek přátel, aby na stranické půdě vedle všeobecných otázek rozebral i některé otázky osobního charakteru. „Chápu kritiku své činnosti a své osoby jako součást veřejného politického boje, jemuž se vyhýbatí není třeba a není možno. Pokud pak jsou to útoky, jež přesahují meze slušnosti, veřejné morálky a počestnosti, považují zjevy takové za součást nemoci a krise dnešní demokracie stejně tak, jako na příklad problém volebního řádu, obtíže parlamentarismu, tisku atd. Nadávky a útoky na vedoucí osoby jsou, bohužel, nezbytností dnešní politické kultury nevykvašené demokracie a krise demokracie a našich nemocných lidí – a proto se dívám na ty zjevy klidně, věcně, nezaujate, bez vášně a zloby skoro jako na objektivní fakt, který se mně téměř netýče. A z tohoto hlediska jej analyzuji: vyhovují-li přesto dnes přání některých svých přátel, činím to spíše jako sociolog nežli praktický politik.“

Za povšimnutí stojí Benešův rozbor jednotlivých stránek „krise mladé demokracie“, včetně analýzy situace po vzniku československého státu v roce 1918, kdy některé politické subjekty rozdílně chápaly nabytou svobodu a demokracii. Edvard Beneš tehdejší situaci (počátek roku 1932) i přes kumulaci problémů v klíčových oblastech života společnosti hodnotil vcelku pozitivně a zmiňuje se o tom, že převažuje vědomí demokratické odpovědnosti vlády a jejích orgánů za další vývoj. Zároveň ze soupeření jednotlivých politických stran, i jejich vnitřních sporů (včetně propuknutí tehdejších různých afér), vyvodil potřebu dalšího vyjasnění a čitelnosti politické scény.

„Proto to, co se u nás děje, nepokládám za symptom nemoci, nýbrž postupujícího boje o větší zdraví naší demokracie. Proto zjevy našeho bulvárního tisku, proto zjevy, jako je Stříbrný a t. zv. radikalizující zjevy v některých

(Pokračování na str. 11)

BVV

Veletrhy
Brno

Veletržní
okénko

Co nabízí výstaviště v březnu

Na začátku března bude probíhat na brněnském výstavišti 2. mezinárodní veletrh gastronomie, hotelových služeb a veřejného stravování. Od 1. do 3. března budou na výstavišti firmy vystavovat zařízení, potraviny i vína. V roce 2003 proběhl nutný ročník se 181 vystavovateli z 8 zemí světa. Nárůst cestovního ruchu znamená i konjunkturu pro toto odvětví.

Od ledna do září 2004 přijelo do republiky 6,33 milionu turistů, což je nárůst o 22,8%. Doprovodný program bude bohatý. Společnost pro výživu Praha pořádá konferenci o nutriční hodnotě pokrmů. V prostorách Mendelovy univerzity proběhne 32. seminář o jakosti potravin a potravinových surovin. Soutěž Gastro Junior Brno 2005 - NOWACO Cup pořádají Veletrhy Brno ve spolupráci s Asociací kuchařů a cukrářů ČR. Po jedenácté bude soutěžít 30 nejlepších adeptů, kteří prošli dvěma regionálními koly. Budou jim konkurovat soutěžící z Polska, Slovenska a Rakouska, ale vzhledem k jejich výsledkům v uplynulých ročnících se zdá, že jich není třeba se příliš obávat. Součástí bude i prezentace vinařství. Po vstupu do EU se naši vinaři soustředí na kvalitu. Po vzoru velkých vinařských zemí, jako je Francie (kde 80% produkce jde do gastronomie) se pokoušejí o totéž. Metody spočívají v ponechávání jenom části úrody a řízeném kvašení. Je až neuvěřitelné, jak dalekou cestu naše vinařství urazilo. Není náhodou, že 95% vinohradů ČR je na Jižní Moravě, kde tradice sahá nejenom ke soluňským věrozvěstům, ale až k římským legiím. Návštěvníci veletrhu si budou moci vybrat mezi renomovanými firmami a nositeli vinařských cen jako ZD Sedlec, Templářské sklepy či Zemědělská a.s. Čejkovice, Patria Kobyly nebo Livi Dubňany a ZVOS Hustopeče. Všechny výše uvedené firmy budou s napětím očekávat výsledek 12. ročníku mezinárodní soutěže Grand Prix Vinex 2005.

Mezinárodní veletrh nábytku, bytového textilu a interiérových doplňků Mobitex bude probíhat od 16. do 20. března. Jedna z největších přehlídek nábytku je současně i přehlídkou firem. Není náhodou, že řada z nich navazuje na bratry Thonetovy, kteří přivezli na Moravu technologii ohýbaného nábytku. Svými židlemi a stolkami pak zaplnili kavárny od Paříže po New York. Souběžným veletrhem je Mezinárodní veletrh potřeb pro domácnost DOMO a Mezinárodní veletrh pro dítě PRODÍTĚ. Zvláštní komoditou je mezinárodní výstava rybářských

potřeb Rybaření, která probíhá ve stejném termínu. Na 350 tisíc registrovaných „tichých bláznů“ v ČR vytváří trh, který nezanedbá žádná ze světových firem. Navíc jde o třetí největší rybářskou výstavu v Evropě. K vidění bude široká škála rybářského vybavení od prutů přes oblečení až po literaturu a nabídku zájezdů za rybami. Doprovodný program bude videoprojekce loví, ukázky rybářských technik, vázání umělých mušek, soutěže o ceny a besedy s rybáři. Pisatel těchto řádků nemůže nezpomenout na znalce spisovatele Jaromíra Tomečka. Při našem posledním setkání devadesátiletý spisovatel v třeskuté zimě 1995 vyprávěl o vodě i o tom, že Brno je ve skutečnosti záliv třetího moře.

Dr. Vít Pospíšil

Březen bude u Brněnských veletrhů a výstav, na rozdíl od módního února, ve znamení veletrhů z různou tematikou. Ze začátku měsíce to bude 2. mezinárodní veletrh gastronomie, hotelových služeb a veřejného stravování G+H, který se koná už od 1. do 3. března 2005. V půlce března se pak v jednom termínu (16. – 20. března) konají hned tři veletrhy: MOBITEX - mezinárodní veletrh bydlení, PRODÍTĚ - mezinárodní veletrh potřeb pro děti a RYBAŘENÍ - mezinárodní výstava rybářských potřeb. Prostě v březnu si přijdou na své jak pánové, tak dámy.

Jestliže se chcete, studenti Univerzity obrany, na tyto veletrhy podívat a nezaplatit víc než jednu jedinou korunu, tak si musíte nejpozději 7 dní před zahájením veletrhů (pozdější objednávky nebudou vyřízeny) u šéfredaktora www stránek naší školy Ing. Viléma Lipolda buď osobní návštěvou (Kounicova 44, v přízemí vedle auly - posluchárny č. 50), telefonicky na 973 442 423 anebo e-mailem na adresu vilem.lipold@unob.cz – což doporučuji – objednat jmenovitě potřebný počet vstupenek. Nezapomente uvést hodnosti, učební skupinu a kdo si lístky přijde vyzvednout (jeden vyzvedávající maximálně 10 lístků nebo pro jednu učební skupinu).

Duben bude stavební: od 19. do 23. dubna poběží Stavební veletrhy Brno 2005. Jedná se o IBF (stavební veletrh), SHK BRNO 2005 (veletrh technických zařízení budov), URBIS (forum investičních příležitostí pro město a obce) a ELEKTRO (veletrh osvětlovací techniky, elektroinstalací a systémové integrace budov).

-vili-

s pprap. Janem Štrbíkem, členem družstva Univerzity obrany

(Dokončení ze str. 4)

Bez toho bychom totiž kolabovali jeden vedle druhého. Myslím si, že právě týmová spolupráce je základ úspěšného absolvování závodu.

Dala vám něco účast v tomto extrémním závodě?

Určitě. Načerpali jsme spoustu nových poznatků, které jistě zúročíme. Sám bych doporučil absolvovat závod každému studentovi školy. Jsem rád, že naše armáda a škola něco takového pořádá a že jsem se toho všeho mohl zúčastnit; obzvláště, když i zahraniční závodníci říkají, že je to velmi obtížná soutěž.

Příští rok se chystáte na Winter Survival znovu?

Pokud nás naše katedry uvolní, jeli bychom rádi. Teď jsme dokázali, že na to máme. Kluci z družstva by jeli moc rádi – shodli jsme se na tom už na Ovocárně. Problém je ten, že se závod koná v době zkuškového období, takže jsme museli dělat některé zkoušky v předtermínu.

Porazíte družstvo z Rakouska?

Bude to zcela jistě šance, budeme trénovat. Každopádně by bylo skvělé, když by bylo víc zahraničních družstev – změřit si s nimi síly ve větším měřítku.

Děkuji za odpovědi.

-vili-

Rozhovor

s vedoucím vítězného družstva Winter Survival 2005

Ihned po vyhlášení výsledků poslední etapy závodu Winter Survival 2005 jsem si domluvil rozhovor s vedoucím rakouského družstva, které přijelo reprezentovat armádní Školu horských vůdců a záchranářů v Saalfeldenu. Tím byl vizeleutnant Anton Kruch, starší učitel Školy horských vůdců a záchranářů a kvalifikovaný alpský instruktor.

Jste družstvo ze Školy horských vůdců a záchranářů. Co je náplní vaší práce?

Horští vůdci jsou v podstatě obdoba vaší Horské služby, jen s tím rozdílem, že my jsme vojáci. Samozřejmě, že se podílíme, kromě akcí vojenských, i na akcích civilních. Hlavní náplní naší práce jsou především zimní a letní kurzy v rozsahu od výcviku základního až po výcvik horských vůdců a to pouze pro armádu.

Kdy se zrodila myšlenka přijet podruhé na Winter Survival a obhájit vítězství?

Při ukončení loňského Winter Survivalu pronesl brigádní generál Roland Vogel (Přidělenec obrany spolkové republiky Rakousko - pozn. redakce) ve svém projevu přání vrátit se na tuto soutěž. My jsme jeho přání – ne rozkaz – splnili a naplnili.

Byl pro vás letošní ročník obtížnější než loňský?

Zdá se nám, že soutěž byla stejně obtížná, ale oproti loňskému ročníku nebyla tak velká konkurence. Loni to bylo především družstvo z Vojenské akademie, které se umístilo jako druhé – to mělo dobré výsledky.

A letos bylo pro vás největším konkurentem které družstvo?

Letos jsme konkurenci neměli. Stačí se podívat na výsledky (náskok 316 bodů na 2. družstvo v konečném pořadí – pozn. redakce) – ty hovoří za vše.

Jak jste se připravovali na letošní Winter Survival?

V Rakousku se pořádají lyžařské víceboje a my se všech těchto závodů zúčastňujeme. Výběrem nejlepších závodníků pak dáme dohromady družstvo, které reprezentuje rakouskou armádu na Winter Survivalu. Poslední závod, ve kterém se musí například zdolat výška 3000 m.n.m., byl týden před zahájením Survivalu. Tyto soutěže nejsou stejně jako Winter Survival, ale procvičíme si na nich techniky, které

tady využijeme. Naše práce je také trénink na tuto soutěž.

Přijedete příští rok znovu?

S družstvem v tomto složení už ne. S kamarády v družstvu jsme se o tom bavili a dospěli jsme k názoru, že by příští rok mělo přijet jiné družstvo. U nás nejde jen o vyhrávání závodů, ale především o načerpání nových cenných zkušeností.

Vy přijedete také?

Nabídl jsem se vést mezinárodní družstvo složené ze závodníků z České republiky, Rakouska, Německa nebo Belgie. Zatím je to nápad, který se bude těžko organizovat. Družstvo musí být vyrovnané, závodníci musí mluvit anglicky, mít email a být připojeni na internet – to kvůli domluvě. Pokud by to vyšlo, tak by se trénovalo samostatně a celé družstvo by se setkalo až tady.

Podle vás, bude příští rok družstvo z Rakouska první?

Ne (smích).

Děkuji za odpovědi.

-vili-

Vítězná družstva ze školy horských vůdců a záchranářů v Saalfeldenu

„Me“ Japonsko

Japonsko pro mne byla země nesmírně vzdálená a fascinující. Před mým vnitřním zrakem vždycky cupitala malá gejša do skvostné pagody, chuťové pohárky téměř vychutnávaly suši a saké, už už jsem se ukláněla při nějakém zdvořilém pozdravu. A mé srdce toužilo pocítit aspoň na chvíli ticho i klid v pravé japonské zahradě a pokochat se krásou bonsajů.

Když jsem se dozvěděla, že pojedou přednášet na Symposium o transformačních grupách do Japonska, skákala jsem radostí. Musím přiznat, že jsem se těšila jako malá holka. Opravdu. Pravda, trochu jsem se obávala únavy z dlouhého letu a časového posunu. Z Prahy jsem letěla nejprve do Milána a odtud jsem po 12 hodinách dalšího letu vystoupila na letišti v Tokiu. Už v letadle jsem měla možnost vybrat si občerstvení buď v západním stylu nebo japonskou kuchyni. Například japonské nudle „Soba“ nebo kuře na kari s vařenou rýží, koláč ze sladkých brambor, lotosový kořen v sojové omáčce a japonské sladké želé „Youkan“.

Japonské ostrovy leží v cestě tropických bouří – tajfunů, které způsobují záplavy, sesuvy půdy i škody na úrodě. Po tomto období přichází období dešťů na začátku léta. Po něm přichází vlhké a velmi horké léto, které vystřídají koncem srpna a v září právě tajfuny. Nejlepší období je jaro a podzim, ale po celý rok je nebezpečí zemětřesení a následných vln tsunami. Když to tak člověk vezme, nezní to moc povzbudivě. Já jsem se vydala do Japonska proti vůli celé rodiny právě v době, kdy se i do našich médií dostaly informace o zemětřesení v Japonsku. Když jsem se ptala, jak místní obyvatelé snášeli neustálou hrozbu přírodních katastrof, odpověděla mi křehká, velmi vzdělaná Japonka, kterou jsem znala z matematické konference v Helsinkách: „Máme strach. Přikrčíme se, modlíme se a věříme, že budeme mít štěstí i tentokrát. Víš, půda

pod nohama se nám třese po celý život, často i několikrát ročně, ale na to se nedá zvyknout“. Po jejich slovech jsem pocítila hluboký soucit s těmito houževnatými lidmi, kteří celý svůj život musí žít ve stínu možné pohromy.

Cílem mé cesty byla jedna z tokijských univerzit – Tokyo University of Science, přesněji řečeno její Faculty of Engineering, která se ujala organizace již 31. ročníku Symposia o transformačních grupách. Jedná se o každoroční specializované setkání algebraiků z celého světa. Já jsem měla tu čest přednést jednu ze zvaných přednášek na téma Toleranční transformační hypergrupy. Jedná se o poněkud netradiční, více obecný pohled na danou problematiku.

Co jsem se o Japonsku dozvěděla?

Až do doby poměrně nedávné toho svět věděl o Japonsku jen velmi málo. Proč? Protože po dobu delší než 200 let měli cizinci zakázaný vstup do Japonska. Porušení zákazu se trestalo smrtí. Toto podivné období skončilo až v padesátých letech 19. století. Po ukončení izolace se země vydala na cestu rychlých společenských změn. A ve 20. století za dobu jediné generace se dostala od válečné porážky a okupace až k omračujícímu úspěchu svého průmyslu.

Ekonomický rozmach se projevil i negativně a to především v rodinném životě. Muži pracují dlouhé hodiny v zaměstnání, další dlouhý čas tráví dojížděním do práce. Navíc k japonským tradicím patří i společenské kontakty mezi spolupracovníky mimo pracovní dobu. To znamená, že po úředních hodinách místo cesty rovnou domů k rodině je povinností jít s kolegy do kavárny nebo do baru. Doba strávená s rodinou je tedy dost omezená. Od žen v Japonsku se očekává, že po sňatku opustí plný úvazek v zaměstnání, aby se tak co nejlépe mohly věnovat výchově dětí a samozřejmě péči o manžela. V Japonsku ženy tvoří jen pětinu všech univerzitních studentů a na vdanou ženu, která se plně věnuje své kariéře, se pohlížejí jako na výstřednost. Žena si většinou musí vybrat: buď rodina nebo kariéra. Mnoho žen ale pracuje na částečný úvazek. Rozvodovost je velice nízká, i když stále roste, ale společenské ovzduší jim je stále ještě nepříznivě nakloněno. Sňatky se uzavírají ve stále vyšším věku a počet dětí v rodině klesá.

Co představuje pro Japonce vzdělání?

V Japonsku je úspěšné vzdělání téměř jedinou cestou, která vede k dobremu zaměstnání a vysokému společenskému postavení. Vzdělání je naprosto nezbytné a prioritní pro každého ve společnosti, protože určuje budoucnost každého jedince. Japonci již od útlého věku podstupují tvrdý trénink, který třídí slabší

od silnějších. Tato motivace spolu se strachem z neúspěchu vysvětluje, proč jsou zde děti tak pilné a kromě svých denních povinností jich většina z nich navštěvuje i doučovací kurzy a další mimoškolní vzdělání. Třetina všech dětí jde studovat na vysokou školu a velmi se snaží dostat se na některou ze špičkových univerzit, protože si tak zajistí nejlepší šance do budoucna. Dospívající mládež má tedy minimální osobní volno. Tvrdá konkurence u přijímacích zkoušek nenechává téměř žádný prostor pro jiné činnosti. Během zkoušek je zcela běžné, že studenti spí jen pár hodin denně. Každý si je dobře vědom, že pouze nejvyšší vzdělání je cestou k úspěšné kariéře. A ta zastává mnohem důležitější místo než rodina.

Jak se projevují staré tradice?

Po celém Japonsku se vědecký i technický pokrok setkává s velkou odzvou. Prodejní automaty se zabydlely i v těch nejzapadlejších oblastech. Západní zboží je už naprosto běžné, ale přesto se japonská kultura nepoddala. Stále více novomanželských párů se po svém úředním sňatku v šatech západního stylu nechává ještě oddat v tradičním šatu starobylým šintoistickým obřadem.

V zemi se projevuje silný vliv čínského konfucianismu, který není náboženstvím, ale spíše souborem etických pravidel, které kromě jiného učí, že mladší mají vzhlížet ke starším s úctou a oddaností. Starší jim mají oplácet laskavým a moudrým vedením. Konfucianismus je kořenem uctívání jakýchkoliv autorit a smyslu pro zdvořilost, které jsou pevnou součástí každodenního života. Na společenské třídy se neklade důraz. Postavení v zaměstnání je dáno věkem a délkou praxe.

Velmi specifický je náboženský postoj Japonců. Je to jakýsi mix starého japonského náboženství – šintoismu a buddhismu, který byl převzat z Číny. Ve skutečnosti to znamená, že svatbu máte v šintoistickém chrámu a pohřeb v buddhistickém. Ve venkovských oblastech je vliv šintoismu v poslední době silnější.

Šintoističtí duchové sídlí ve skalách a vodopádech a na takových místech se staví svatyně, které jsou vždycky postaveny z přírodních materiálů a jsou označeny posvátnou bránou torii. V Japonsku je takovýchto svatyní neuvěřitelných 80

000. A představte si, že když se přestěhovala taková posvátná brána nedaleko tokijského mezinárodního letiště, aby uvolnila místo pro parkoviště automobilů, na letišti se vyskytla série nehod, která přesvědčila úřady, že je nutné posvátnou bránu opět vrátit na původní místo, kde dodnes stojí a je symbolem bezpečnosti leteckého provozu.

Co jsem ochutnala?

Moji známí mě pozvali na oběd do restaurace v jedné z nejvyhledávanějších, ale i nejdražších obchodních a módních čtvrtí Tokia - Ginzy, kde jsem konečně ochutnala suši. Moje chuťové pohárky byly spokojené, neboť tak nějak podobně si to vždycky představovaly. Na talířku se mi objevily tři bochánky rýže, které přede mnou vlastnoručně uplácal japonský kuchař a položil na každý asi 8 cm dlouhou syrovou rybičku, kterou pokapal sojovou omáčkou. (Jak jsem se dozvěděla, ryбка může být i marinovaná.) Když dobroty zmizely v mých útrebách, dostala jsem další porci a pak ještě jednu. I když rybičky byly malé, můj žaludek byl víc než spokojený. Já jsem tradiční japonské jídlo zapila tradičním japonským nápojem - saké. Saké neboli rýžové víno má svoji chuť, která mě, musím se přiznat, na první pokus ničím neohromila. Za to už dnes vím, že existuje saké kouřové, surové a čisté, které je nejbělejší. Je možné ho pít jak teplé, tak studené a má v sobě sedmáct procent alkoholu.

Moji hostitelé rybky zapili pivem, které se stalo velice oblíbeným nápojem. A těžší z toho největší japonské pivovary Kirin, Asahi a Sapporo. Čechům nic moc neříká, protože nemá ríz, je mdlé a skoro bez chuti - nicméně se asi dá na něj zvyknout. Suši se také zapíjí japonským čajem. Je to především zelený čaj s velkým množstvím vitamínu C a kofeinu. Je prý velmi zdravý, neboť dělá divy v prevenci proti rakovině, ale chutná příšerně.

Co se mi líbilo?

Navštívila jsem Zahrady Císařského paláce, kde je také malé muzeum porcelánu, který patří královské rodině. Obdivovala jsem překrásné vázy, talířky, svícný, hodiny, mísy, sošky i servisy z jemného porcelánu s motivy většinou rostlinnými. Velmi mne ale překvapilo, když jsem viděla sadu bílo-modrých sklenic, na kterých byly motivy pyšných válečných lodí.

I když jsem neměla možnost na chvíli se ocitnout v zadumané meditační japonské zahradě, krásu zahrad jsem si přece jen vychutnala. Nejprve u Císařského paláce a pak u svatyně Meiji jingu. Upravené cestičky tonoucí ve zeleni mě dovedly ke Zdi přání. Tady je možné si zakoupit dřevěné destičky, na které se napíše přání a destička se pak umístí na zeď. Pak už jen majitel čeká, jak se mu budou plnit. A víte, že většina přání se týkala především zdraví a štěstí? Peníze hrály svou roli až na podřadnějších místech.

U téže svatyně je ještě něco zajímavého z pohledu Evropana. Stojí zde 180 sudů naplněných rýžovým vínem saké. Jsou určeny bohům. A kupodivu tam stojí neporušené. Žádný z místních obyvatel nemá na tyto posvátné sudy záslusk. Napadla mě kacířská myšlenka, jak dlouho by asi vydržely u nás?

Čeho jsem si všimla?

Je velmi příjemné, že nejen v letadle, ale všude, kde se podává občerstvení, dostanete v igelitu zabalený namočený ubrousek nebo ručníček, kterým si máte možnosti otřít před jídlem ruce. Prý to také káže dobrý mrav a nebylo by zrovna vhodné na to zapomenout. Také jsem se dozvěděla, že velmi neslušné je smrkat na veřejných místech a dokonce prý je docela možné, že z některých míst mohou smrkajícího hosta i vyvést. Další odlišností je, že ani v restauraci ani nikde jinde se nedává spropitné. Japonci na to nejsou zvyklí, nevěděli by co s tím a mohlo by je to dokonce urazit.

Zvláštní také je, že ve velké většině hotelů jsou speciální místnosti určené pro svatebčany. Tyto svatební sály i salonky jsou v západním stylu - tedy pro bílé svatby. Hotely tyto místnosti inzerují a nabízejí ve svých letáčcích, kde je množství fotografií, aby si svatebčané mohli dobře vybrat. Je možné si vybrat i barevné ladění svatebních stolů. Vše je domyšlené do posledního detailu. I zde je vidět japonská dokonalost.

Nakupování v Tokiu a asi i v jiných městech je pro násince trochu složitější. Na ulicích je spousta kaváren, barů a restaurací, ale běžné obchody nebo obchodní domy téměř ne. Existují zde obchodní centra, která jsou specializovaná na jednotlivé druhy zboží. Co se týká kursu japonského jenu, je to dost jednoduché - cenu jsem si vždycky vydělila 4. Na nákupy v obchodních čtvrtích jsem neměla čas a tak jsem pár suvenýrů koupila v recepci v našem hotelu.

Jak jsem se dorozuměla?

Dorozumět se s Japonci představuje velmi tvrdý oříšek. Má to několik reálných podkladů. Jednak je zde stále ještě zakořeněná nedůvěra vůči cizincům. Těch 200 let ostrovní izolace žije v povědomí těchto houževnatých lidiček dál. Dalším důvodem je, že angličtina je pro ně velmi obtížná. Výslovnost je pro ně téměř nezvládnutelná, i když angličtinu písemně ovládají, dalo by se říct, až mistrně. V každém Japonci je hluboko zakořeněný stud z neúspěchu. Proto se bojí mluvit, aby se sami před sebou nemuseli stydět. Nezvládnutá výslovnost a stud z neúspěchu v nich bojuje s vrozenou zdvořilostí. To vše je uvádí do nelehké situace, ze které jsou sami velmi zmateni. A tak jsem mohla mluvit jen s některými účastníky konference. S jinými jsme se navzájem hodně ukláněli a zdvořile se usmívali.

Co mě dostalo?

Co mě dokonale dostalo, jsou japonské chytré záchody. Některé ve tmě září a samy nadzvednou poklop, když jejich senzory zachytí lidskou přítomnost. Firma Matsushita před dvěma léty předvedla záchodové prkénko vybavené elektrodami, které vyšlou do zadečku sedícího slabý proud, s jehož pomocí změří množství tělesného tuku. Během použití některé záchody hrají jednu ze šesti zvukových kulís od pipajících ptáků, přes tekoucí

(Dokončení na str. 11)

WINTER SURVIVAL: OBTÍŽNÝ ZÁVOD VYHRÁLI BAKUŠANÉ

(Dokončení ze str. 5)

matovat azimut a vzdálenost další postupové kontroly. Poté byl člen hlídky svými kolegy vytažen zpět na skálu.

Další zkouškou ohněm, kterou pro závodníky připravili učitelé katedry tělesné výchovy a sportu Fakulty vojenských technologií UO, byla disciplína s názvem „Psycho“. Jak název napovídá, rozhodující roli při plnění úkolu na tomto stanovišti hrála psychická odolnost soutěžících. Na vysoké skále museli prokázat nejen zručnost v lezeckých dovednostech, ale také v jednom místě doslova překonat bariéru strachu. Nejprve po improvizovaném žebříku umístěném na kmeni stromu, který se ve vršku opíral o skalní převis, vojáci vystoupali na skálu a poté z ní skočili na další kmen stromu, po němž se spustili dolů na zem. Skok na dva metry vzdálený kmen stromu byl opravdovou „lahůdkou“. Patnáctimetrová propast pod nimi totiž nevěstila nic příjemného.

Bez ztráty cenných bodů tuto disciplínu absolvovala jen asi polovina družstev. Zajímavé bylo, že někteří vojáci

šikmý strom s improvizovaným žebříkem zdolávali v univerzálních skialpinistických botách. Ty je totiž možné využít nejen k běhu či sjezdu na lyžích, ale díky gumové podrážce i k lezení.

Nouzové přespání ve volné přírodě bylo dalším průběžským kamenem náročné soutěže. Bez větší úhony ho přečkala všechna družstva, teplota se v noci pohybovala kolem sedmi stupňů pod nulou. Většina závodníků strávila noc ve stanech, někteří zvolili i sněhové záhraby. „Noc jsme zvládli v pohodě. Máme dobré spacáky a nebyla to pochopitelně naše první noc na sněhu,“ konstatoval podpraporčík Jakub Komůrka z Týniště nad Orlicí.

Během závodu se každý obcerstvuje, jak umí, zásadně ale z nesených zásob. Nikdo se ale nestravuje naplno. „Většinou si neseme lehce stravitelné věci, které doplňujeme kaloricky hodnotnou čokoládou a trvanlivým salámem. Na pití jsou nevhodnější iontové nápoje,“ popsal své zásoby podpraporčík Petr Telvák ze 102. průzkumného praporu z Prostějova. V prostoru přespání využívaly hlídky plynové vařečky k přípravě polévek a čaje. Podmínkou pro pokračování v soutěži bylo uvaření jednoho a půl litru čaje na hlídku. Splnění tohoto úkolu pořadatelé kontrolovali při ranním startu.

Soutěž pro mimořádně fyzicky zdatné a trénované muže končila branným štafetovým závodem na běžkách. Etapa byla doplněna o brannou disciplínu – hod granátem na cíl. Letos v obtížném klání obstála většina družstev. V soutěži zůstalo až dokonce šestnáct hlídek, pro zdravotní problémy odstoupili němečtí vojáci a příslušníci olomouckého záchraného praporu. To, že během závodu vypadla jen dvě družstva, se v jedenáctileté historii soutěže stalo poprvé. V žádném případě to však nehovoří o tom, že by se v náročnosti

soutěže polevilo.

Konečné sečtení bodů rozhodlo o vítězi soutěže. Vítězem mezinárodního mistrovství české armády v zimním přírodním víceboji Winter Survival 2005 se stalo družstvo z rakouské Školy horských vůdců a záchranářů v Saalfeldenu. „Máme nesmírnou radost, protože jsme obhájili loňské prvenství,“ komentoval vítězství velitel hlídky kapitán Christian Jud. Extrémnost závodu podle něj spočívala především v jeho délce. „Jsme zvyklí na různé fyzicky náročné závody v Alpách, ale žádný netrvá čtyři dny, v žádném nemusíte ujet v hlubokém sněhu sto kilometrů a v žádném není takové spektrum úkolů ke splnění,“ dodal.

Stříbro zaslouženě získali belgičtí výsadkáři z výcvikového střediska v Namuru. Úkolem střediska je připravovat příslušníky výsadkové brigády comman-

dos v Marches les Dames. Historie tohoto slavného svazku sahá až do druhé světové války. Jejím základem se stala belgická jednotka commandos, která byla vycvičena ve Velké Británii. Ve výcvikovém zařízení se belgičtí commandos učí nejen speciálním technikám boje a výsadkové přípravě, ale i horolezectví, přesunům se zátěží na velké vzdálenosti a překonávání vodních toků. Jejich zimní výcvik v horách s ohledem na charakter této země ale nepatří k nejnepřednějším prioritám.

Třetí příčku vybojovali příslušníci útvaru Ředitelství logistické a zdravotnické podpory z Týniště nad Orlicí. Toto české družstvo se zároveň stalo přeborníkem Armády ČR v zimním přírodním víceboji pro rok 2005.

Vítězným týmům předal poháry náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Pavel Štefka. Ten mimo jiné zdůraznil význam a obtížnost této zimní soutěže. „V závodech zvítězí každý, kdo ho dojede až do konce,“ řekl Štefka. Podle něj je důležité, že soutěž probíhala v duchu fair-play a celkově měla dobrou atmosféru. Generál Štefka věří, že organizátorům z Univerzity obrany se podaří připravit dobře i další ročník tohoto mezinárodního závodu.

A jak dopadly týmy z Univerzity obrany? Družstvo Fakulty ekonomiky a managementu obsadilo desáté místo, studenti z Fakulty vojenských technologií skončili na dvanáctém místě a zástupci Fakulty vojenského zdravotnictví na čtrnáctém místě.

Pavel PAZDERA

EDVARD BENEŠ

A JEHO POJETÍ POLITICKÉ KULTURY

(Pokračování ze str. 6)

našich stranách. Boj proti korupci u nás pokládám za nutný a samozřejmý, průvodní zjev dnešní krise a speciálně naší mladé demokracie, proto se naň dívám s klidem, bez obavy, bez vášně a bez rozčilení. Proto se na to nezlobím, proto konečně tak klidně snáším všechny ty boje, nadávky a útoky ... vím, že v tomto boji jde a půjde o jeden podstatný problém demokracie, který je vyjádřen prostým dotazem poctivého malého člověka z ulice: jak v tom shonu boje, kdy v tisku, na schůzích, v parlamentě se polemizuje, kritizuje, vytýká, útočí, obviňuje ze lži a podvodů, korupce a zlodějství, jak nezáčastněný prostý občan objektivně pozorující všechny účastněné činitele, má rozeznat, kde je pravda? Jak má rozeznat opravdového demokrata od bezohledného ctižádostivce, poctivce od podvodníka, jdoucího za osobní mstou nebo osobním prospěchem, vzdělance a opravdového člověka od hochštaplera. Ano, to je těžký problém demokracie. A problém ten řeší jen čas a trpělivost. 'Pravda na konec zvítězí,' je i zde životní zásadou, která se uplatní. Není jiného léku nežli boj, pevný, vytrvalý, nekompromisní a poctivý. A zejména boj slušný, slušnými a vhodnými prostředky. Nejdříve, když takový boj začne, buď to hned nejde, nebo to jde s ohromnými obtížemi: lidé nechápou, nevěří, že skutečně je pravdou, co tvrdíte: pak vám odpůrci vyloží, že když ve věci máte pravdu, vaše metody a prostředky boje jsou špatné a vezmou si to za záminku, aby s vámi nemuseli jíti proti vyloženým lžím a podvodům: ale na konec, když v boji vytrváte, zůstane jasný resultát: nepoctivé se objeví a lež zůstane lží.

Edvard Beneš přitom od následujícího stadia vývoje očekával a vyžadoval rozvinutí a zdokonalení demokratických pravidel politické hry v činnosti vlády, parlamentu a dalších orgánů.

Další část vystoupení, nazvaná „Boj proti vadám stranictví a boj o politickou kulturu národní“ je věnována objasnění útoků na Benešovu osobu, majících politické i osobní zabarvení. V této souvislosti je zajímavá analýza činnosti ministerstva zahraničních věcí (v jehož čele stál), se zvýrazněním dosažených pozitivních výsledků, ale i existujících problémů. V reakci na snahy o kompromitaci vlastní osoby zdůraznil, že „není v mé nátuře mstít se a jdu prostě za svou prací dál ... já roli utlačovaného hrát odmítám, pokládal bych to za ponižující.“ Edvard Beneš současně nastolil problém pozadí osobních útoků, majících podobu obvinění z defraudace peněžních prostředků, rozšiřovaných fám o neoprávněně získaných nemovitostech apod. „A tak jsme čtli v bulvárních listech zprávy, že mám 750 milionů Kč jmění, že v době, kdy lidé nemají co jíst a kde bydlet, já že mám několik zámků, zlato, stříbro, skvosty a gobeliny, že v novém svém zámku u Tábora dláždím terasu mramorovými deskami, z nichž každá stojí tolik, co rodinný dům dělnický, že svou zahradu dal jsem si posypat mramorovým pískem. A naznačovaly dvojsmyslně, že bych měl povědět, kde a jak jsem si ty ohromné miliony opatřil.“

Edvard Beneš zdůraznil, že se jedná o lži a výmysly, k nimž vědomě nezaujímal konkrétní stanovisko. Na straně druhé však jeho mlčení nebylo vždy správně chápáno. Tiskové orgány některých politických stran tvrzení bulvárních novin přetiskovaly, řada anonymních politických agentů a naivních osob z neznalosti uvedené fámy dále rozšiřovala. Mnozí členové národně socialistické strany proto požadovali, aby Edvard Beneš na uvedené výpady zareagoval a připomínali, že se velice často v běžném každodenním životě setkávají s názory typu „když dr. Beneš mlčí, když nežaluje, tož na tom musí být něco pravdy.“

Podotkl přitom, že se považuje za

jednu z nejzaměstnanějších osob v zemi a že nechtěl ztrácet svůj drahocenný čas a věnovat jej několika pomlouvačným ničemům. Připomenul, že každý proces vyžaduje hodně práce a energie a konečný efekt je nakonec takový, že osoba, která je pouze placeným nástrojem politických protivníků, je odsouzena na 200 podmínečně. Uvedené nešvary považuje za krizi mladé československé demokracie, její zápolení o existenci, za součást boje o snížení národní kultury, který jako sociolog objektivně pozoruje. Připomenul, že zvažuje možnost ve vhodné chvíli se obrátit na soud, aby široké veřejnosti ukázal tuto rovinu politického zápasu a aby případný soudní proces byl veřejnosti, demokracii a národní politice prospěšný. Při této příležitosti podrobně objasnil přítomným funkcionářům své majetkové poměry a zpětně zhodnotil svoji dosavadní životní dráhu vysokoškolského učitele, diplomata a politika.

Zdůraznil přitom, že se od svých 14. let živil vlastní prací. Před 1. světovou válkou procestoval cizinu a živil se novinářinou a teprve od roku 1910, kdy byl jmenován profesorem, stal se finančně neoddvislejší. Byl mezi prvními, který dal vše, co mohl ze svého majetku na počátku války na revoluci a nikdy za to od nikoho nic nežádal, ani nečekal, konal prostě svou povinnost. Nikdy také o peníze nestál a nestojí, peníze neshromáždíval a neshromáždíuje, ale současně je zbytečně nerozhazuje a neutráčí. Žije životem prostým a za své jediné potřeby označil knihy a slušný, potřebám doby a ministerské funkci odpovídající byt. Až přestane být ministrem, opět se vrátí do svého ještě prostšího života.

Edvard Beneš dále zdůraznil, že v roce 1912 koupil ve Vršovicích stavební parcelu a postavil si dům. O tři roky později, již v době válčné, převzal od svého staršího bratra druhý dům v téže ulici. Jednalo se o dům, v němž uschoval za války část Masarykovy knihovny, pro niž pak dr. Alice Masaryková a jeho žena byly zatčeny. Uvedené domy, částečně prodloužené potom prodal v roce 1920 po návratu z mírové konference v Paříži, jeden za 220 000 Kč a druhý za 520 000 Kč čistého kapitálu. K tomu lze připočítat dědictví jeho ženy, zejména pozemky v Lounech, takže celé jmění při Benešově návratu na konci 1. světové války při jeho návratu do Prahy činilo kolem 850 000 Kč., což představovalo a je doposud hlavním základem jeho majetku.

Uvedený majetek od roku 1919 až do počátku 30. let byl zvětšen dvojnásobně. Edvard Beneš konstatoval, že za téměř čtrnáct let svého ministrování, kdy byl rovněž poslancem a měl tudíž značný příjem, ušetřil dohromady asi 160 000 Kč. A druhý příjem představovaly výnosy spisovatelské činnosti a novinářské práce. Pouze za knihu o světové válce a naší revoluci, vydané v roce 1927 v počtu deseti tisíc kusů v jazyce českém, německém, francouzském a anglickém, obdržel skoro 500 000 Kč honoráře. Na

(Dokončení na str. 13)

„Me“ Japonsko

(Dokončení ze str. 9)

vodu, cinkající zvonkohru až po tradiční japonskou harfu. Ale to stále nic není. Japonská hravost jde ještě dál. Už brzy přijdou na trh mluvící záchody, které vás uvítají vřelým proslovem.

Já jsem se musela spokojit se „skromným“ záchodem, který uměl „jen“ zvednout poklop a pak jsem si mohla navolit ..... (viz foto).

Loučení

Ztráty při listopadovém zemětřesení v Japonsku prý nebyly nijak velké, ale já jsem si z rozřeseného Japonska odvážela mnoho mimořádných dojmů a veliké přání. Vrátit se tam znovu a poznat víc než jen moderní a ohromující lidské mraveniště - Tokio. Moc ráda bych měla možnost hlouběji pochopit neobvykle zdvořilé a skromné Japonce, kteří se mně i se svými úklonami dostali hluboko do srdce.

RNRD: Šárka Hošková, Ph.D.

Den otevřených dveří na 1. a 2. fakultě

(Dokončení ze str. 2)

a týkaly se jak vyjasnění okolností závazku k armádě, tak také běžných denní starostí jako je ubytování, jídlo, či rychlost internetu. Důležité byly pro zájemce zejména záležitosti spojené s přijímacím řízením, kde se dozvěděli o nutnosti kontaktovat Rekrutační středisko dle místa bydliště, absolvovat důkladnou lékařskou prohlídku ve vojenské nemocnici a mnohé potěšila možnost uvést na jediné pětisetkorunovým kolmem opatřené přihlášce naráz více studijních oborů jedné z fakult. Velký zájem byl dle dotazů i o civilní studium.

Fakulta ekonomiky a managementu na závěr své prezentace poskytla zájemcům společnou prohlídku počítačových učeben a internátu, Fakulta vojenských technologií po důkladném představení jednotlivých kateder nechala jejich zástupce

ukázat v malých skupinkách zájemcům vše, co nabízejí.

„Většinu informací jsem našel na internetu, ale je dobré sem přijít a moci to tu vidět a zeptat se přímo na místě co mě zajímá,“ uvedl Patrik Paleček, který nyní studuje na vojenské střední škole a rád by pokračoval ve zvoleném životním směru, jímž je práce v armádě. Možná i pro něj byla osvěžením informace o připravovaném novém kariéřním řádu, který kromě jiného přinese pro studenty hodnost kadeta a po skončení si polepší povýšením přímo na poručíka.

Ivana Zbubnová

Mezinárodní konference Interoperability pokračují i v tomto roce

Ve dnech 24. - 26.1. 2005 se zúčastnila delegace Ústavu operačních a taktických studií (ÚOTS) Mezinárodní konference Interoperability na půdě Národní univerzity obrany Rakouska ve Vídni. Od roku 1995 je to již 7. konference, jejichž pravidelnými účastníky jsou delegace Univerzity obrany Brno, Národní univerzity obrany Vídeň a Vojenské akademie Liptovský Mikuláš.

Tématem konference bylo „Systémy velení a řízení, výzvy pro mnohonárodní prostředí a vliv systémů C2I na přípravu štábních důstojníků“. Pětičlennou delegaci ÚOTS vedl náčelník oddělení podpory velení plk. gšt. doc. Ing. Jaroslav VELÍŠEK. Dále se konference za českou stranu zúčastnili pplk. Ing. Jaroslav KULÍŠEK ze Sekce rozvoje druhů sil - operační sekce MO ČR a doc. Ing. Milan ŠNAJDER, CSc. ze státního podniku LOM Praha, který je „otcem“ vyvíjeného Operačně taktického systému velení a řízení AČR.

Po příjezdu, v odpoledních hodinách, se naše delegace účastnila organizační porady, na které byl upřesněn program konference. Po poradě jsme v přidělených prostorech připravovali náš systém k prezentaci.

25.1. konferenci zahájil velitel školy generál Raimund SCHITTENHELM, který nás přivítal a popřál všem zúčastněným zdárný průběh nadcházejících jednání.

Ve společné části vystoupil s referátem doc. Šnajder, který poukázal na význam zavádění systémů velení a řízení a nutnost najít konsenzus při plnění úkolů zejména v prostředí mnohonárodnostních štábů. Informoval ostatní delegace o zavádění systému velení a řízení do AČR.

Po společné části následovala část věnována ukázkám systémů velení. Vedle našeho systému byl prezentován systém velení a řízení rakouské armády PHENIX a systém velení a řízení švýcarských vzdušných sil představil zástupce firmy Siemens. ÚTS VŘ AČR sklidil značný obdiv členů rakouské delegace, kteří měli možnost si práci na systému vyzkoušet.

Dopolední činnost posledního den jednání byla zaměřena na práci v sekcích. Odpoledne se účastníci konference sešli ještě jednou v jednacím sále, kde byly prezentovány závěry z dopolední části.

Konference nastínila další směry přípravy příslušníků štábu ve využití systémů velení a řízení. Poukázala na nutnost zabývat se flexibilitou příslušníků štábů při plnění úkolů, tzn. schopnost pracovat se systémy systému C2I jiných armád. Toto připravit a realizovat v rámci účelových kurzů.

Po rozloučení jsme se za hustého sněžení vydali zpět do Brna.

Konference byla pro příslušníky české delegace přínosem. Vyměnili jsme si názory na uvedenou problematiku, seznámili jsme se s trendy dalšího vývoje systémů velení a ujednali jsme se v dalším směřování spolupráce v této oblasti.

V říjnu tohoto roku se příslušníci Ústavu operačních a taktických studií zúčastní již 8. mezinárodní konference Interoperability v Liptovském Mikuláši. Tato konference bude zaměřena k problematice implementace dokumentů NATO v jednotlivých armádách.

pplk. Ing. Ladislav Haman

EDVARD BENEŠ

A JEHO POJETÍ POLITICKÉ KULTURY

(Dokončení ze str. 11)

knize přitom pracoval dlouhá léta.

„To je mé dnešní jmění i s celou historií, jak vzniklo. Toto jmění jsem uložil do dvou vilových domů a jejich výpravy: dům v Praze jsme koupil r. 1924, druhý na venkově u Tábora jsem dal postavit loni asi za 500.000 Kč. Na zaplacení a úpravu těchto domů mé uvedené jmění nestačilo, takže jsem obě nemovitosti musil zatížit hypotékami, vypůjčiv si na ně právě asi stejnou sumu peněz, jakou jsem sám měl. Výprava domu uvnitř je ceně jejich úměrná. Mluvit o mých záměrech je prostě buď uličnictví nebo hloupost.

Toť vše – taková je pravda. Všecko ostatní jsou bajky, legendy. R. 1923 dal k mé dispozici pan prezident z národního daru, který jsem osobně parlament r. 1921 odhlasoval, jistou sumu peněz, abych jich užil k politické práci. Výnosu jejich užívám pro akce dobročinné a politické, pro žádné potřeby osobní. Žádných jiných zdrojů finančních nemám.

Dávám všechny tyto podrobnosti, abyste sami mohli posoudit, co znamená u nás politický boj a jak se u nás jeví krize a nesnáze demokracie a nedostatky politické a národní kultury.”

Edvard Beneš v předposlední části svého vystoupení nastolil tehdy aktuální problematiku politických afér. Zdůraznil přitom, že nepokládá soudy za vhodné orgány k tomu, aby vyřizovaly politické spory, výstřelky polemik a rozbroje mezi jednotlivými činiteli. Podotkl přitom, že ve většině případů to není vhodné a správné a že při předávání jednotlivých kauz soudům dochází k jejich zpolitizování. Za optimální cestu řešení afér považoval smíření řízení. Zdůraznil přitom, ať se jednou naše demokracie také podívá dobře na své politiky a uvidí, že jsou v politice také lidé slušní a poctiví. „Dít se to může, když toho bude potřeba, prostřednictvím všennárodního tribunálu. Volám po takovém tribunálu nebo veřejném fóru národním: a přál bych si, aby všichni politikové a všechny strany měly odvahu se mu představit s celou svou činností, se svými spory nebo se svými útoky na ostatní. To by byl projev síly, odvahy, poctivosti a životnosti naší demokracie a parlamentarismu. Každá demokracie, která chce překonat krizi svého mládí a zrání, po mém soudu aspoň v začátcích toho tribunálu potřebuje, jím svou krizi překoná a umožní vybudování vyšší politické kultury národa.”

Je zřejmé, že Edvard Beneš takovouto veřejnou obhajobu politiky považoval za projev hluboké úcty, ochoty a poctivosti vůči občanu, za projev životnosti československé demokracie a parlamentarismu. Každý režim a nejen demokracie, jak dále podotkl, má své slabosti a své aféry. „Pro demokracii podstatné je, že její t. zv. aféry vycházejí snáze a častěji najevo, poněvadž právě demokracie znamená diskusi, svo-

vodu tisku, kritiku a zároveň vzájemnou kontrolu jedněch druhými. Jak by tudíž nevycházely najevo t. zv. aféry? Ale i v demokracii je nutné hledat rozumné cesty k vyřizování t. zv. afér a nedělat aféry zbytečně. To neznamená cokoli zamlčovat, to znamená hledat správné fórum, správné cesty a správné metody, jimiž se pro očistu veřejného života pracuje. Kdyby byl u nás normální poměr a slušné vztahy mezi vedoucími stranami a lidmi, už dávno bychom byli měli všennárodní smíření soud nebo radu, která by si svou autoritou politickou slušnost a vyšší politickou kulturu v našem národě byla vynutila. Demokracie se bez jistého stupně vzájemné důvěry, vzájemné slušnosti a vzájemného respektu neobejde. Jinak propadne zkáze a pracuje přímo na diktaturu.

Tak se dívám na t. zv. aféry, na boj o očistu veřejného života a na naši demokracii. Prohlédněte si, vážení přátelé, historii jiných starších demokracií nežli jsme my. To všechno zde už bylo. V historii na př. francouzské demokracie máte přímo exemplární případy afér a skvělé typy politiků - aféristů a skandalisátorů. Ti naši jako by jim byli z oka vypadli. V každém národě je druh politiků, kteří se chtějí proslavit opravdovou službou národu a velikými činy pro jeho zdar, a je jiný druh politiků, který se proslavuje osobní mstivostí, zaslepenou vášní, skandály a politikou předměstské periferie. Proti gustu není dišputát. Je to zjev okamžitý, přechodný a nesmí se mu dávat více významu nežli má. Má-li demokracie veš v kožichu, nesmí se zbytečně rozčilovat, nesmí věci přikládat větší význam nežli má a musí vidět správně, že je to právě jen veš v kožichu, který si příležitostně

vyčistí. Ale nezastaví proto svou velikou denní práci politickou, hospodářskou, sociální a kulturní, nepřestane si hledět svých velikých povinností pozitivních, vyřizujíc si tyto své boje jaksi levou rukou.”

Závěr Benešovy přednášky vyznívá v opětovné zamýšlení se nad smyslem československé demokracie. Krize demokracie, je podle Edvarda Beneše, problémem lidí, problémem čistých a správných lidí, problémem mravní výchovy občana, poctivých a statečných vůdců. Je to problém občanské statečnosti, slušnosti a objektivity, schopnosti dohodovat se statečně a mužně včetně důstojného vyřizování sporů. „Demokracie je především problém lidí, schopných lidí. A demokracie je dále hierarchie funkcí. V té neplatí ani rod, ani bohatství – jako tomu bylo dříve – nýbrž poctivost, schopnost a veřejná funkce ... to je v kostce – celý smysl naší demokracie.” Edvard Beneš dále zdůraznil, že s ohledem na složitou vnitropolitickou i mezinárodní politickou situaci, prosazuje politiku rozumného vývoje, klidného postupu, vzájemného dohadování se politických stran, vzájemného slušného zápasu a vybudování vyšší politické národní kultury. „Není to vždy politika efektní, ale je to politika jediné správná a hlavně náš stát upevňující.”

Dokument pochopitelně odráží atmosféru složitě doby první poloviny 30. let. Mnohé nastolené otázky a úvahy však neztratily nic na své aktuálnosti a mají co říci i dnešku, našim politickým elitám, ale i řadovým občanům. Na složitě cestě konstituování občanské pluralitní společnosti se potýkáme s mnohými podobnými problémy a zvýšení politické kultury bezesporu náleží k jednomu z nejožehavějších.

doc. PhDr. Václav Vondrášek, CSc.
(K-109)

Seminář Fiskální politika

Ve středu 16. února 2005 se na Síní vědecké rady Univerzity Obrany konal seminář Katedry ekonomie Fakulty ekonomiky a managementu s názvem Fiskální politika.

Seminář katedry zahájil její vedoucí, prof. PhDr. Miroslav Krč, CSc. Po přítvání účastníků vymezil cíle konference: objasnit velmi složitou situaci a limity, které ovlivňují fiskální politiku, objasnit její aktuální problémy a určit, do jaké míry může ovlivňovat růst ekonomiky.

Doc. RSDr. Jiří Nedbal, CSc., který toto teoreticko-praktické zaměstnání vedl, představil úkoly semináře: zabývat se teoretickými problémy fiskální politiky, jako je stabilizace rozpočtu a vliv fiskální politiky na makroekonomický vývoj, prodiskutovat otázky řešení problémů veřejných financí a hledání východisek ze zadlužení spolu s řešením sociálně-ekonomických důsledků sociální a daňové reformy. Posledním a neméně důležitým cílem semináře byla otázka důsledků změn ve fiskální politice státu na resort obrany.

První na semináři vystoupil významný teoretik ekonomie RSDr. Luboš Štancl, CSc., který rozebral problémy rozpočtu, veřejných financí a státního dluhu, jeho vzniku a současnosti.

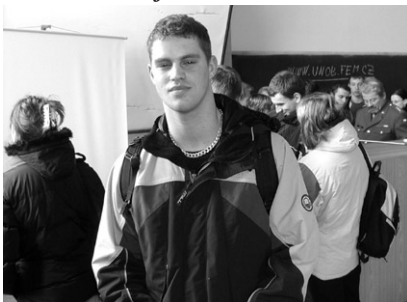
Výsledky a závěry semináře, včetně použitých příspěvků, budou dále sloužit jako podklady pro vzdělávání nejen příslušníků katedry, ale i studentů Univerzity obrany.

-vili-

Přišli sbírat informace o studiu

Ze Dne otevřených dveří UO
dne 3. 2. 2005

**Patrik Paleček, 19 let,
hlásí se na 1. fakultu**

Studuje Střední vojenskou školu ve Vyškově, je z Hradce Králové.

„Chci pokračovat v tom, co už dělám na střední škole, zůstat v armádě,” říká. „Vidím to jako perspektivní,” dodává. Vybral si obor ekonomika obrany státu, studuje logistiku a ekonomika se mu zdá blízko. „Den otevřených dveří mi moc nových informací nedal, většina z toho je totiž už dávno na internetu. Navíc znám kluky, co sem už minulý rok šli, takže mám informace z první ruky. Vidět to tady na vlastní oči je ale taky dobré,” říká a dodává, že se hodlá připojit ke skupině, která si půjde prohlédnout učebny a pokoje na internátu. Z přijímaček nemá obavy, na tělesnou přípravu se těší a jazyky? „V pohodě. „Už mám STANAG1 z němčiny a STANAG 2 z angličtiny, to nejhůřší bude asi matematika,” uvažuje.

**Marek Vydržel, 21 let, z Prahy,
zajímá se o studium na 2. fakultě**

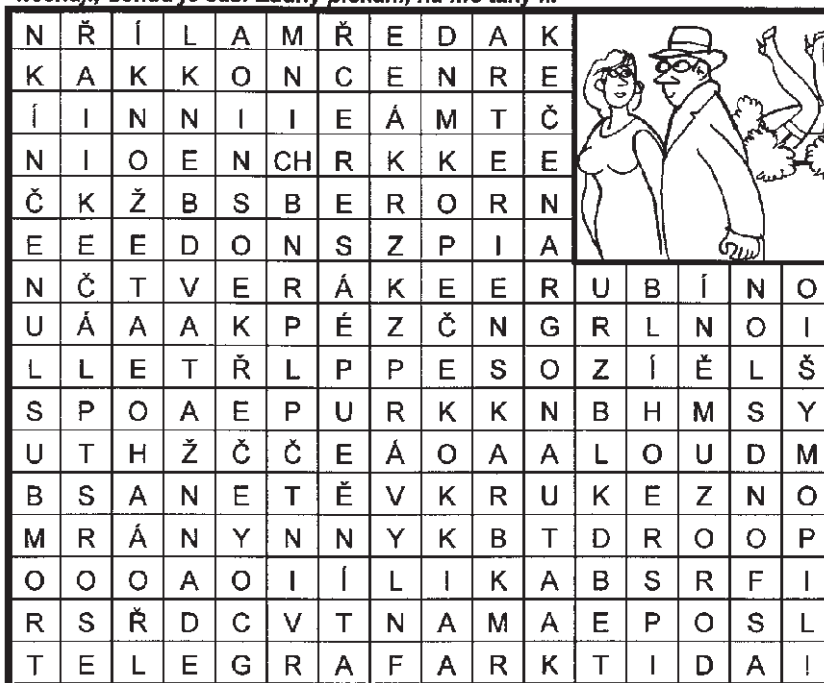
Studoval Střední průmyslovou školu sdělovací techniky a pak zkusil ČVUT v Praze. Tato škola však podle něj klade důraz jen a jen na studium, a to mu nestačí. „Chci sloužit v armádě, studovat, ale taky zúročit fyzický potenciál,” říká. Informace o obtížnosti studia jej, zdá se trochu zaskočily. „Vypadá to, že studium tu bude hodně obtížné,” připouští. Rozhodnutí zatím není, ještě musí vše zvážit, i když studovat zde ho láká. Zajímal by jej obor radiolokace, nechtěl by se totiž příliš vzdalovat své odbornosti.

-red-

Soutěžní křížovka

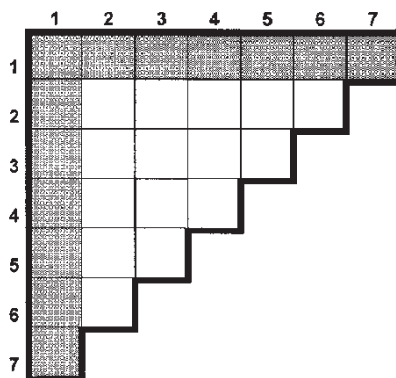
Tajenka soutěžní křížovky z čísla 5 zní: „...lulku jim nikdo nenabídne.”
V losování byli vybráni **prap. Kamila Trmačová** a **nprap. Zdeněk Jícha**. V redakci jsou pro ně připraveny drobné ceny, které věnovala společnost Akademie o.p.s.
Uspěšným luštitelům blahopřejeme!
Tajenku z tohoto čísla zasílejte na adresu redakce obyčejnou poštou nebo elektronicky na e-mail Listy@unob.cz do 18. března 2005.

Starší manželé vidí v lese mladý pár. Chudák holka, Boživoji pískni, ať toho nechají, dokud je čas! Žádný pískání, na mě taky ...

AMADEUS	KADER	PESO	ZÁPRAH
AMANT	KESON	PLÁČE	ZNAKY
ARGONAUT	KOPEČEK	RANEČEK	ZPRÁVY
ARKTIDA	KRAB	RÁNY	ŽELÉ
ARTERIE	KRAUL	ŘEMEN	
BROD	KŘEČE	SENA	
BROKOVNICE	KVĚTENA	SLAVOBRÁNA	
BRZDY	LIPOMY	SLON	
CERES	MALÍŘ	SLUNEČNÍK	
ČINKA	MNICH	STANOVA	
ČTVERÁK	MOŘE	TELEGRAF	
DOROZUMĚNÍ	MYŠI	TROMBUS	
EKONOM	NESNÁZE	UČEBNICE	
EPOS	NIKL	UČENOST	
FAKT	NOŽE	ULOŽENÍ	
FOND	OBOZ	VATA	
HLUBINA	OREB	VEPŘ	

Co říká vaší dceři sport? Dost. Plave v matematice, bruslí v dějepise, běhá za kluky, cvičí si výmluvy a střílí si ze mě. Taky si občas skočí na rande a pak na mně vrhá nevinny ...

LEGENDA:
1. tajenka.
2. ozdoba.
3. krk (bás.).
4. popévek.
5. nejvyšší karta.
6. souhlas (rus.).
7. chem. zn. ytria.

VM na lyžích

Ve dnech od 15.01. do 22.01 se všechny čtyři vojenského managementu FEM UO zúčastnily povinného lyžařského výcviku ve Špindlerově Mlýně.

Ubytování bylo zabezpečeno kapacitami VLRZ ve vojenské zotavovně Bedřichov. Cílem lyžařského výcviku bylo pro některé se naučit a pro jiné se zdokonalit ve sjezdovém a běžkovém lyžování. Kurz byl rovnoměrně rozdělen na dvě části ve kterých se tyto techniky procvičovali. Každé téma vždy předcházela přednáška, která studenty seznámila se základy dané problematiky. Běžkové lyžování bylo třetí a šestý den zakončeno závodem pro chlapce na 7 km a pro dívky na 5 km. Nejlepšími závodníky byli třetí den Pavel Habuda (VM-21) s časem 25'27" a šestý den kvůli horším podmínkám Jakub Paul (VM-22) s časem 31'40".

Kromě pevně stanoveného programu se ve volném čase plně vyu-

žívalo též technického zázemí VZ. Studenti nejčastěji navštěvovali bazén, saunu a tělocvičnu. Všechny úkoly před studenty postavené byly splněny a spousta z nich si z hor odvezlo pěkné vzpomínky. Poděkování patří všem pedagogům tělovýchovného oddělení UO.

Text a foto: -Hecki-

Rektor UO ocenil odvážný čin

Rektor velitel brig. gen. doc. Ing. František Vojkovský, CSc. ocenil dne 25. ledna 2005 dva studenty Univerzity obrany za statečný čin.

Student 2. ročníku Fakulty ekonomiky a managementu pprap. Josef Kozelek šel při cestě z večere povšiml okradené starší ženy ležící na zemi na ulici Šumavské. V krátké době dostihl tři násilníky, kteří si v boční ulici dělili lup z ukořistěné kabelky. Podařilo se mu rázným a rozhodným jednáním, později s pomocí staršího muže, náhodného kolemdoucího, tyto tři násilníky zadržet a předat policii. Muže zákona zavolal pohotově další student UO, prap. Radoslav Jež, student Fakulty velitelské a štábní, který právě v té době vykonával na blízkém Klubu UO dozor.

„Zachovali jste se správně, vážím si vašeho jednání“, ocenil jejich čin rektor-velitel, a vyjádřil svou radost nad takovým chováním vojáků profesionálů.

Redakce po udělení ocenění vyzpovídala oba studenty.

LUO: Když jste rozhodl tu situaci řešit, a když jste viděl, že jsou tři, neměl jste obavy?

Pprap. J.K.: Nad tím jsem nepřemýšlel. Když jsem je doběhl v té vedlejší ulici a začal s nimi jednat, už se nedalo jít prostě pryč.

LUO: Jaké jste měl pocity? Byl jste předem rozhodnutý, jak jednat?

Pprap. J.K.: To ne. Ale když už k tomu konfliktu došlo, vzpomněl jsem si, jak autoritativně na mě působilo vystupování mých velitelů při vojenském výcviku - pokřiky, povely. Použil jsem to v tomto případě, snažil jsem se je zastrašit a vyšlo to. Reagoval jsem zvyšováním hlasu, zakřikáváním. Zřejmě se zalekli i uniformy.

LUO: Jak je možné, že jste ty zloděje a násilníky nejen zadržel, ale i přivedl na Klub UO vzdálený asi 500 metrů a oni s vámi čekali na policii?

Pprap. J.K.: Na počátku se se mnou snažili dohadovat a diskutovat. Potom se ke mně přidal jeden starší pán silnější postavy. To už byli zaseklí v diskusi, dohadovali se s námi. Když jsme čekali na policii, snažil jsem se je uklidnit. Návod nemám, stalo se mi něco podobného poprvé a žádnou průpravu na podobné situace jsem neabsolvoval.

LUO: Vy jste zavolal prostřednictvím dozorců policii a pomohl násilníky ohlídat do příjezdu policie. Jak to bylo?

Pprap. R.J.: „Moje role tam byla jen taková pomocná, veškerou zásluhu má nprap. Kozelek. To, co udělal, oceňuju. Překvapilo mě, že on sám tam přivedl tři lidi, to jsem považoval za unikátní. Když jsem viděl jeho chování, působil velmi profesionálně. Hlavně to psychologické hledisko, jak na ně působil, bylo výborné. I když na ně byli jen dva, neokřikoval je, žádné hrubosti, působil zcela klidně a autoritativně, zkrátka vysoce profesionální jednání.“

-red-

MĚSÍČNÍK

Univerzity obrany

E-mail:

listy@unob.cz

www.unob.cz

Vedoucí redaktorka: Ing. Ivana Zbubnová

Sídlo redakce:

Kounicova 65, 612 00 Brno

Redakční telefon:

redakce: 973 443 045

Fax: 973 442 160

Předseda redakční rady:

pplk. RNDr. Antonín Müller, CSc.

Místopředseda redakční rady:

pplk. Miloš Dyčka

Měsíčník vydává Univerzita obrany

MK ČR E 15403

Měsíčník vydává VA Brno

MK ČR E 10124

Tiskne tiskárna Vydavatelská skupina UO

Redaktor: Ing. Vilém Lipold

Fotograf: Svatopluk Kouřil

Typografové: Marek Sobola

Ilona Rolcová

Nevyžádané rukopisy, kresby

a fotografie se nevracejí

CESTA JIŽNÍ A STŘEDNÍ ASIÍ – 11. díl

Zastavujeme však o dvě sta metrů dál před branou nějakého vojenského objektu. Stojí tu totiž modrý Dong Feng a závozník nabírá z tůňky vodu do chladiče. Signalizují na nás, abychom pokračovali, že nás dohoní. Jedeme. Projíždíme širokým údolím, na jehož plochém dně roste žlutozelená zakrslá tráva a protéká řeka. Silnice s námi hází a přehazuje naše vnitřnosti. Jedeme přesně dvanáct kilometrů a zastavujeme. Modrý Dong Feng je v nedohlednu. Čekáme. Čekáme dlouho. Po necelé půl hodině čekání to otáčíme.

Zastavujeme na parkovišti. Osazenstvo modrého Dong Fengu se zdá být v celkem dobré náladě. Cestou pryč píchli a museli se vrátit. Teď už je dvojice kol ze zadní nápravy prakticky vyspravena.

O půl páté vyjíždíme. Konečně. Modrý Dong Feng vyjíždí jako první. Valíme to údolím opravdu nezvykle rychle. Růženka moc v dobré náladě není. Nepouští svou obvyklou příšernou hudbu ani nevyřvává. Je ticho. Jen občas vykourí cigaretu. Slunce se chýlí k horizontu a vytváří nádherné stíny na úbočích zvrásněných pouštních hor. Z nostalgie nás probouzí rána. Je mi jasné, že praskla pneumatika. Růžence to je taky jasné, troubí jak o život a všichni doufáme, že nás „modří“ před námi uslyší a že zastaví. My totiž nemáme s sebou závozníka. Neslyší nás a jen mizející hustý prашný mrak svědčí o tom, že po silnici projeli. Vnější pneumatika zadní nápravy je prakticky roztrhaná na hadry. A to jedeme teprve asi hodinu, máme za sebou 35 kilometrů. Nechutná oslava čtyřstého kilometru.

Růženka bere hever, leze pod nápravu a pumpuje. Je to i na něj fuška. Je z toho zadýchaný, dělá přestávky, prostě už nemůže. Po několika minutách dostává kolo několik centimetrů nad povrch silnice. Snaží se odšroubovat šrouby. Nejde to. Tyč praská. Teď je to ztraceno. Z dálky k nám přijíždí nákladák. Opravdu během pár minut je u nás, náš modrý Dong Feng. Kromě konstatování, že pneumatika je fakt na padrt', se nic dál neděje. Modrý Dong Feng totiž nevlastní tyč. Přes náhradní páčidlo se společnými silami snaží všichni uvolnit šrouby. Štmívá se a za chvíli je již taková tma, že bez baterky by práce byla nemožná. Dílo se celkem daří a rezerva putuje na nápravu. Krátce po 19. hodině a za rozsvícených reflektorů vydáváme dál. Nostalgické ticho a soustředění v nerovném terénu přerušuje o čtvrt hodiny později rána. Více než jasné. Praskla pneumatika. Ticho. Nikdo se neodvažuje promluvit. Růženka má v tváři jen výraz absolutního neštěstí.

Vylézáme ven. Modrý Dong Feng zastavuje za námi. Řidičové venku něco

spolu řeší. Jsme na 410. kilometru. Padá rozhodnutí. Naše bágle putují na modrý Dong Feng, oba se tam s Petrem přesouváme. Růženka zůstává. Vyjíždíme.

Na Zakázané cestě do Tibetu

V deset večer zastavujeme v dědině jménem Chungjutan, na 487. kilometru. Usedáme v místní hospůdce. Objednáváme si večeři – drobná Číňanka bere z mrazáku kus kýty, chlap z baterkou se vydává ven a přináší čerstvé vyrytou cibuli. Už se vaří maso. Výsledek je dost ostrý a mastný pokrm, ale jde to. V jednu v noci náhle vypinají proud, zhasíná světlo a vypnula se televize. Nejvyšší čas jít spát.

Ráno to na odjezd nevypadá. Po snídani se procházíme vesnicí. Led v loužích pod tlakem slunce pomalu začíná prskat. Rozebíráme naši situaci, buď budeme čekat nebo stopneme někoho jiného. Usmášíme se, že počkáme na návrat oranžového Dong Fengu a pokud řidiči odmítnou jet přes noc, zkusíme někoho stopnout.

Míjí poledne, míjí šestá hodina, střídáme pobyt na palandě a v hospůdce u nějakého jídla. Kolem osmé večer přijíždí náš modrý kamion. Růženka jede v něm. Oranžový prý stojí někde s prasklým pérem. Nic. Zítřka zkusíme něco stopnout. V hospůdce se kumulují ožralové, dokonce Emilovi za mě nabízejí 200 Yüanů, a tak uleháme k spánku. Je děsná zima.

Vstáváme o půl sedmé, pomalu začíná svítat. Emil vyběhá ven a vrací se za chvíli s dobrou zprávou. „Je tam dvojice kamionů, asi jedou do Ali, s řidičem jsem si moc nerozuměl,“ přiznává. Sundáváme s Emilem z modrého Dong Fengu naše bágle. Mladý závozník se objevil venku a už jde řidiči bonzovat. Je nám to jedno, z kabiny vozu si stejně musíme vzít naše věci. V hospůdce platíme útratu za poslední dva dny – 160 Yüanů za ubytování a stravu. Snažíme se s našim novým přepravcem dohodovat a celkem se to daří. Jeden řidič je hubený tmavší muž s obličejem odlišným od Číňanů i Tibeťanů, původem pravděpodobně někde z Tádžikistánu, je málomluvný a říká mi „Tichý Don“. Druhý je trochu více podobný Číňanům. Bagáž putuje na korbu.

Přesně v sedm vyjíždíme, a to rychlostí 10 km/h. „Takhle tam za dva dny nebudeme.“ Za vesnicí to trochu rozjíždějí více: kolem 22 km/h. Stoupáme do průsmyku. Nahoře se rozkládá další planina. Tentokrát ale opravdová poušť. Samý písek prakticky od nevidím do nevidím, po stranách písčité nehostinné hory. Vlivem větru se tvoří písčité závěje, zvedají se prašné mraky. Projíždíme několik

rozestavených mostů nad propadlišti a nad zamrzlými jezírky. A pak zas jen písek.

V jedenáct hodin náhle zpomalujeme. Zezadu se ožívá zvláštní pískot. Píchli jsme. Společnými silami je kolo sundáno. Problém se zdá se větší - je prasklý i centrální disk. Přijíždí další kamion, zdá se, že je to kamarád. Všichni tři řidiči se snaží kolo opravit. Po chvíli těžké fyzické práce, co je ve výšce kolem 5000 m n.m. obdivuhodné, se to daří.

Po 45 minutách strávených stáním v poušti se vydáváme dál. Slunce osvětluje hory v dálce. Cesta vede k nim rovně, jako když střelí. My ale kličkujeme a vybíráme si na planině povrch, který co nejméně připomíná vlnitý plech. Občas proti nám prosvítí konvoj vojenských vozů. Ty frčí po silnici neuvěřitelně rychle. Kilometry na drncavém terénu ubíhají pomalu. Najednou po levé straně zpoza terénu vystupuje obrovské jezero. Nádherná. Modré vlny ledovcového jezera se vlní ve větru. Odpolední slunce se zrcadlí ve vlnách, které v nárazech erodují břeh a vyplavují na něj zelenohnědé řasy. Kolem půl páté najednou slyším periodické foukání odněkud zprava. „Píchlí jsme!“ s klidným hlasem oznamují. To už poznám. Víím, že nemáme rezervu. Tichý Don vystupuje a beze slova se vrací. Jedeme ale dál. Po pár kilometrech se za pahorkem se objevuje v dálce budova. Zděná budova na břehu jezera je ale vybydlená a částečně zatopená. Jedeme dál. Auto ztěžka překonává krátké prudké stoupání. Zastavujeme u osamělé boudy z prken a u haldy pneumatik – autodílna. Přestupujeme do druhého kamionu, který nás odváží do nedaleké hospůdky. Emil a Martina už tu sedí nad čajem. Jsme na 675. kilometru, prý v nadmořské výšce 5100 m n.m. Vypadá to na nocleh tady.

V hospůdce je zima, opravdu hrozná zima. Snažím se zahrát čajem. Marně. Uleháme v zadní místnosti. Vzduch je studený a dýchání je nepříjemné. Pod peřinou se ale dýchat nedá, už i tak je okolní vzduch chudý na kyslík. Moc nespím.

Vstávám kolem sedmé. Na zprovoznění aut se už pracuje. Číňan benzínovým kahanem taví zmrzlou naftu v trubkách. Využíváme toho, že v hospůdce stále nikdo není, a z erární vody v termoskách a z vlastních zásob si děláme čaj.

O čtvrt na devět vyjíždíme. Cesta se kroutí v zatáčkách a zdá se nekonečná. Dlouhé kilometry poté drkotáme po planině, střídavě ve vyjetých kolech nebo si razíme vlastní cestu. Kolem desáté míjíme pomníček s praporek. To je prý hranice Tibetu. Můj dárek k dnešním narozeninám.

MUDr. Jolana Müllerová